

Uz Viļaku vedīs svētku koncertu

Sanita Karavoičika

Līdz valsts svētku koncertiem 18.novembrī atlicis pusotrs mēnesis, bet mākslinieki jau laikus domā par repertuāru un skaņdarbiem, ar kuriem iepriecināt skatītājus. Pavisam nesen Viļakā ciemojās VSIA "Latvijas Koncerti" direktors Guntars Ķīrsis, lai pavēstītu labu ziņu – tieši šī austrumu pierobežas pilsēta izvēlēta kā viena no piecām, kurās 18.novembrī paredzēts īpašs svētku koncerts.

"Esam ļoti priecīgi būt Viļakā un pavēstīt labu ziņu. Egils Levits ir jau ceturtais Valsts prezidents, ar kuru kopā valsts svētkos 18.novembrī rīkojam koncertus. Mēs piedāvājam māksliniekus un mēs viņus arī atvedam. Galvenais jautājums, vai esat ar mieru, ka šis koncerts notiek pie jums?" tikšanās laikā Viļakas pilsētas vadībai jautāja Guntars Ķīrsis.

Viņš pastāstīja, ka jau vairākus gadus visos četros novados, tagad arī Sēlijā, 18.novembrī sadarbībā ar Valsts prezidenta kanceleju notiek īpaši svētku koncerti. "Latgalē esam bijuši gan Daugavpilī, gan Rēzeknē, arī Balvos. Domājam, ka arī Viļaka, kas ir pierobežas pilsēta ar senām tradīcijām un bagātu vēsturi, varētu būt brīnišķīga vieta skaistam klasiskās mūzikas koncertam. Svinīgā pasākumi notiks visos Latvijas novados, bet Rīgas koncerts – Latvijas Nacionālajā teātrī. To translēs LTV1, un translācijas laikā notiks tiešraide no novadu koncertu norises vietām, kā arī Valsts prezidenta uzrunas pārraidīšana.

To, ka valsts svētku koncerts viņiem un apkārtnes ļaudīm vienmēr bijis ļoti nozīmīgs pasākums, "Latvijas koncerti" direktoram un viņa radošajai komandai apliecināja arī Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs. Viņš teica: "Viļakā vienmēr bijis uzsvars uz valsts svētkiem. Šajās reizēs centāmie mazāk iesaistīt savus māksliniekus, bet piedāvāt tajā brīdī aktuālos māksliniekus. Balvu pašvaldībā esam vienojušies, ka mums veidojas vairāki attīstības centri, kas balstīti uz bijušajiem novadiem, līdz ar to gan Viļakā, gan Baltinavā, arī Rugājos un Balvos organizēsīm 18.novembra pasākumus un pasniegsim Atzinības rakstus. Novads šobrīd kļuvis lielāks, tādēļ diez vai aprobežosimies ar pieciem Atzinības rakstiem – to noteikti būs vairāk. Tiem iedzīvotājiem, kas piederīgi pie Viļakas, mēs tos pasniegsim svinīgajā pasākumā Viļakā."

Rīgas ciemiņi todien izmantoja izdevību apskatīt Viļakas skaistākās un nozīmīgākās vietas, un nofilmēja video, kuru demonstrēs gan Latvijas televīzijā, gan 18.novembra svētku koncertā Nacionālajā teātrī. "Šo videosīzētu centīsimies veidot tādu, lai cilvēkiem, kuri nav bijuši Viļakā, noteikti gribētos uz šejieni atbraukt," teica G.Ķīrsis. Savukārt dienas izskaņā viņš atzina, ka jūtas gandarīts par ciemošanos Viļakā, kur izjutis īpašu sirsnību no šajā pilsētā dzīvojošajiem, kā arī apskatījis skaisto ezera salu, katedrāli un daudzus citus ievērojamus objektus. "Mēs esam izvēlējušies pasākuma norises vietu – tā būs Viļakas sporta halle. Jau zināms arī tas, ka uz Viļakas 18.novembra pasākumu ar īpaši sagatavotu valsts svētku programmu dosies koncertēt vokālā grupa "Framest", atklāja Guntars Ķīrsis.

Foto - A.Ķīrsanovs

Filmē video. Guntars Ķīrsis (no kreisās) ar radošo komandu pabija arī uz izslavētā Viļakas pontonu tilta pie ezera. Viņi nolēma, ka skaisto ezera apkārtni iemūžinās ar drona palīdzību no augšas.

Nākamajā
adugunī

● **Kas notiek dzīvojamajā mājā pie pensionāta?**
Apkures sezona sākusies

● **Maizīte būs dārgāka. Cepsim paši?**
Bērniem labāk garšo baltmaize

No Covid pagaidām izdevies izvairīties vien divām skolām

Turpinoties skolēnu un nevakcinēto skolotāju testēšanai izglītības iestādēs, atklāj arīvien jaunus Covid-19 saslimšanas gadījumus. Balvu novadā, kā informē Izglītības, kultūras un sporta nodaļas vadītāja Inta Kaļva, noteikta karantīna vairāku skolu klasēm, savukārt līdz 5.oktobrim attālināti mācās visu klašu skolēni Žiguru pamatskolā. No saslimšanas pagaidām ir izdevies izvairīties vien divām izglītības iestādēm - Stacijas un Eglaines pamatskolu kolektīviem.

Covid-19

(26.septembris)

Balvu novads - 157
Alūksnes novads - 47
Gulbenes novads - 60
Ludzas novads - 74
Rēzeknes novads - 199

Īsziņas

Balvos un Gulbenē varēs vakcinēties ar "Janssen"

30.septembrī Balvos un Gulbenē būs iespēja savakcinēties ar vienas devas vakcīnu "Janssen". Pieteikšanās vietnē www.manavakcina.lv vai zvanot pa bezmaksas tālruni 8989.

Svinēs Skolotāju dienu

Skolotāju dienu šogad Balvu novada izglītības iestāžu skolotāji atzīmēs 8.oktobrī plkst. 16.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā, kur notiks svinīgais pasākums un koncerts. Piedalīties svinīgajā pasākumā varēs tikai ar Covid-19 sertifikātu.

Vārds žurnālistam

Artūrs Ločmelis

Cilvēkus vienmēr vilinājis viss mistiskais un grūti izskaidrojams. Cilvēkiem ļoti patīk arī savvēstības teorijas. Piemēram, ir taču interesanti paprāt, ka patiesībā visas lietas pasaulē tiek bidītas nelielas saujiņas ietekmīgu vīreļu interesēs, bet pārējā pelēkā masa ir tikai līdzeklis viņu mērķu sasniegšanai. Tam līdzīgas teorijas īpaši aktuālas šobrīd, kad *kovids* spējīgs sanaidot pat divus kaimiņus, kuri iepriekš agros rītos kopā draudzīgi dzēra kafiju. Kāpēc šādas pārdomas? Nupat, pārlapojot ziņas internetā, ievēroju, ka vairāki cilvēki komentāros cītīgi piesauc iluminātus, kuri it kā jau daudzus gadu simtus lēnām, bet uzstājīgi realizē savus plānus par vispasaules kundzību. Tāpat kā *kovida* pandēmiju, arī slepeni, ietekmīgu un bagātu organizāciju eksistenci daļa cilvēku uztver nopietni, bet cits par smieklīgo vārdu 'ilumināti' smejas, jo šodien vēl jānopērk piens, bieziens un jāatrisina kaudze citu problēmu, nevis jādomā par kādu, kurš it kā sadomājis viņa likteni lemt. Lai arī cik ļoti kāds nodrukātu lapu tekstus par varenajām un noslēpumainajām brālībām grib pēc iespējas ātrāk saburēt un izmest miskastē, temats par centieniem ieviest jaunu pasaules kārtību, kurā iznīcināts cilvēku personības spēks un ieviesta totāla sabiedrības kontrole, daudzu prātus nodarbinājis jau gadsimtiem ilgi. Ticēt tam vai nē, atkarīgs no katra paša – uzskatiem, pieredzes vai pat garastāvokļa konkrētajā dienā.

Lasītāj, kā domā Tu? Mēs varam brīvi izvēlēties paši savu ceļu, vai arī kāds mūs cenšas un ir jau nolīcis uz *pareizās* dzīves taciņas?

Latvijā

Ceļu būves kartelis? Konkurences padomei ir aizdomas par konkursu sarunāšanu lielāko ceļu būvju uzņēmumu vidū. Šovasar notikušas kratišanas piecās būvkompanijās – "A.C.B." uzņēmumu grupā ietilpstošajās AS "A.C.B.", SIA "Binders", AS "Ceļu pārvalde", SIA "Strabag" un SIA "Saldus ceļinieks". Tiesas lēmumā par kratišanu paskaidrots, ka ceļu būvnieki, iespējams, apmainījušies ar komerciāli sensitīvu informāciju un vienojušies par dalības nosacījumiem "Latvijas valsts ceļu" un Rīgas domes Satiksmes departamenta rīkotajos konkursos. Nav minēts laiks, kurā neatļautā vienošanās varētu būt notikusi. Lēmumā pieminētas vēl divas ceļu būves kompānijas – "A.C.B." uzņēmumu grupā ietilpstošā "8 CBR" un Somijas uzņēmējiem piederošā "YIT Infra Latvija". Visi septiņi uzņēmumi pēc apgrozījuma ir lielāko ceļu un tiltu būvnieku desmitniekā. TV3 raidījuma "Nekā personīga" veiktie aptuveni aprēķini par pēdējiem sešiem gadiem liecina, ka iespējamā ceļu būves karteļa dalībnieki piedalījušies publiskajos iepirkumos par kopējo summu 2 367 878 466 eiro.

Nodrošinās vakcīnas papilddevu. Imunizācijas valsts padome (IVP) paziņojusi lēmumu par vakcīnas pret Covid-19 trešās devas rekomendēšanu cilvēkiem virs 65 gadiem Latvijā. Šobrīd pasaulē ir zināms, kādu efektu balstvakcinācija sniegs tikai pacientiem vecumgrupā "65+", kā arī tiem, kuri veselības traucējumu dēļ savu dzīvi pavada aprūpes centros un pansionātos. Tāpēc IVP rekomendācijas šobrīd ir tieši šīm grupām.

Novēro agresīvu komentāru pieaugumu. Valsts drošības dienests (VDD) informē, ka pēdējos mēnešos pieaudzis agresīvu komentāru un protesta noskaņojumu veicinošu vēstījumu skaits sociālajos tīklos. Iespaidošanās no publiskajā telpā izplatītas dezinformācijas var veicināt atsevišķu personu radikalizāciju. Konstatēti arī aicinājumi uz vardarbības izmantošanu, vērsties pret lēmumu pieņēmējiem, policijas darbiniekiem, mediķiem, skolotājiem un citiem. Lielā mērā tas saistīts ar Covid-19 tematiku. Līdz šim VDD nav sācis kriminālprocesus saistībā ar vakcinācijas un Covid-19 ierobežojumu pretinieku izplatītu agresīvu saturu.

(Ziņas no interneta portāliem www.apollo.lv, www.tvnet.lv, www.delfi.lv)

Pie mums brauc revizors

Novada vadība apmeklēja Lazduleju

Ingrīda Zinkovska

Trešdien, 22.septembrī, novada vadība apmeklēja Lazdulejas pagastu, kur tikās ar pārvaldes vadītāju ANDRI VIŠŅAKOVU, uzklusēja viņa stāstu par pagasta problēmām, apskatīja pagasta pārvaldes telpas un ēkas, kā arī devās nelielā izbraucienā pa teritoriju.

Par Lazdulejas pagastu radies iespaids, ka tas ir savrups pagasts, kas neizceļas ar skaļām aktivitātēm. Iespējams, pie vainas ir arī nelielais iedzīvotāju skaits, kas lielākoties dzīvo viensētās. Pagastā nav skolas, bērnudārza, nav kapsētu, pašvaldībai nav dzīvokļu. Garāmbraucēju uzmanību šovasar Lazduleja piesaistīja ar iztīrīto diķi, kas pagaidām ir bez ūdens un atgādina tukšu bļodu.

**Lazdulejas pagasta platība ir 87,17 km²
Ceļu kopgarums - 22,489 km
Ielu garums - 2,513 km
Pašvaldības apkojamā teritorija - 7,2 ha
Iedzīvotāju skaits - 262
Darbinieku skaits pārvaldē - 11: pilnas slodzes - 4, nepilnas - 4, sezonas strādnieki - 3**

Jumts tek

Sperot pirmo soli pāri pagasta pārvaldes ēkas sliekšnim, redzams, ka telpu remonts veikts kvalitatīvi un ar gaumi. Sarunas laikā uzzinājām, ka daudz kas paveikts pašu rokām, ar pagasta saimnieka un pārvaldes vadītāja, it īpaši pirmajā Covid pandēmijas vilnī, kad pagasta pārvaldē iedzīvotājus nepieņēma.

Taču sarunā par remontdarbiem A. Višņakovs norādīja uz to, ka viena no lielākajām problēmām ir pārvaldes ēkas jumts, kas nav mainīts, kopš ēka uzbūvēta. Tas tek. Arī kabinetā, kur notika saruna, pie griestiem bija redzamas mitruma pēdas, atlupušas tapetes. Ūdens sācis tecēt saimniecības daļas vadītāja kabinetā, kā arī telpā, kur glabājās pārtikas pakas. Tā ir administratīvās ēkas vienīgā problēma. Citādi izremontētajās telpās iedzīvotājiem pieejami visi nepieciešami pakalpojumi - pieņem sociālais darbinieks, bāriņtiesa, ir klientu apkalpošanas centrs, feldšeru punkts, bibliotēka, neliela zāle kultūras pasākumiem, sava apkure. Administratīvās ēkas galā piebūvēta neliela estrāde - viss kompakti, zem viena jumta. Nesen uzcelts arī jauns šķūnis malkas glabāšanai, kur pagaidām atrodas saimniecībā nepieciešamās mantas. Pērn pašu spēkiem pārvaldnieks un saimnieks sākuši nomainīt ielu apgaismojuma spuldzes, pie viena atsevišķās vietās arī uzstādot novērošanas kameras. Pandēmijas laikā pašu spēkiem nomainīts arī ūdensvada posms, kā ārpakalpojumu pērkot vienīgi trases rakšanu.

Cer uz meža izsoles naudu

Pašvaldības ceļi, protams, ir arī Lazdulejas pagasta sāpe. Pirms gadiem sešiem pašvaldībai nācies sakārtot ceļa posmu uz mājām, kas nav pašvaldības ceļš, bet tur dzīvo cilvēki ar īpašām vajadzībām, vismaz tik, lai nepieciešamības gadījumā var iebraukt *ātrā* palīdzība. "Bet es gribētu, lai tas notiktu oficiāli," atzina pārvaldes vadītājs, piebilstot, ka līdzīgu vēlēšanos izteikusi arī kāda pagastā dzīvojošā zemniece. Neiespējami tas nav, iekļaut kādu ceļa posmu pašvaldības ceļu sarakstā, bet ir jākāro attiecīgi dokumenti, kā to paredz MK noteikumi. Pagasta vadītājam ir arī bažas par kādu pašvaldības ceļa caurteku, kas nobīdījies un ielūzusi. Atklājās arī, ka divas nobrauktuves, kas it kā bija iekļautas Lauku attīstības programmā, ko vajadzēja atjaunot par LADa finansējumu, remontētas par pagasta ceļu naudu. Tas pagasta ceļu naudas makā radījis *robu*, kuru joprojām nav iespējams aizlāpīt. "Ja deviņos pagastos no desmit Balvu novada pagastiem pašvaldības ceļu pārbūve bija plānota par LADa finansējumu, tad Lazdulejas pagastā tā vispār nebija ielāpota. Nobrauktuves remontējām par pašvaldības ceļu naudu, bet kopš tā laika nevaram tikt *uz pekām*. Iepriekš uz gada sākumu mums no ceļu naudas atlika aptuveni 2000-3000 eiro," secināja pārvaldes vadītājs. Ceļu uzturēšanai pagasta pārvalde slēdz patapinājuma līgumu, jo savas tehnikas ceļu uzturēšanai pagastā nav. Arī tagadējā Balvu novada izpilddirektore vietnieks Jānis Bubnovs atzina, ka

Foto - A.Kirsanovs

Pārvaldes vadītāja kabinetā. Tikšanās Lazdulejas pagastā tradicionāli sākas pārvaldes vadītāja kabinetā.

tādiem maziem pagastiņiem autoceļa fonda piešķirto līdzekļu nepietiek, lai veiktu apjomīgākus darbus, kas attiecas uz caurteku nomaiņu vai seguma atjaunošanu. "Ir jādomā par pamatbudžeta piesaisti," viņš secināja. Savukārt A. Višņakovs atgādināja, ka pirms pašvaldību vēlēšanām politiķi solījuši daļu no nekustamā īpašuma - zemes, cirsmu, izsolēs iegūtās naudas - novirzīt pagastiem, kuros šie īpašumi atrodas. Patlaban Lazdulejas pagastā tiek izsolīta cirsmā "Mežupe", kuras sākmucena 7850 eiro. Administratīvās ēkas jumta nomaiņai tādas summas diez vai pietiks, bet caurtekas nomaiņai noderētu. Līdz šim bijis tā, ka pagasta mežu izzāģēja, naudu *savāca* novads, bet jaunaudzes kopšanu atstāja pagasta ziņā par pagasta līdzekļiem - degviela, trimmeris, cilvēks.

Cilvēku maz, bet deklarēto daudz

Pārvaldes vadītājs atklāja, ka, sākot strādāt Lazdulejas pagastā, bijis pārsteigts, ka visvairāk šeit deklarēto iedzīvotāju ir no 25 līdz 40 gadiem, bet reāli cilvēkus neredz. Viņi šeit privatizējuši dzīvokļus, bet reāli nedzīvo, strādā citur, ārzemēs, atbrauc tikai uz īsu laiku. Privatizēti ir visi dzīvokļi, izņemot vienu, kas iestrēdzis privatizācijas procesā. Līdzīgi ir arī ar bērniem. Vasarās pilns bērnu laukums, bet uz skolas laiku pazūd. Lazdulejas pagasta bērni mācās Rekas un Balvu skolās, kurp viņus ved autobuss. Balvos, piemēram, mācās 13 skolēni: viens - ģimnāzijā, pieci - Balvu Profesionālajā un vispārīgizglītojošajā vidusskolā, septiņi - sākumskolā. "Ir mums arī viens interesants maršruts Egluciemis - Tilža, pa kuru otro mācību gadu vedam tikai vienu skolnieci, kura dzīvo internātā. Protams, vedam ar vieglo mašīnu. Gadās arī kuriozi: aizvedam meiteni pirmdien uz skolu, bet viņa aizmirsusi mājās somu, jābrauc vēlreiz. Labi būtu, ja bērns varētu mācīties kādā no Balvu skolām vai Rekas un viena skolēna dēļ nebūtu jāmēro ceļš uz Tilžu," savu viedokli izteica pārvaldes vadītājs. Šo situāciju pārrunāja, izpilddirektore izteica savu viedokli, ko varētu iesākt. A. Višņakovs pauda arī bažas, kā būt ar veco bērnu rotaļu laukumu pagasta centrā. Jaunās rotaļu ierīces, kas uzstādītas pērn, sertificētas, par tām bažu nav, bet par veco rotaļu laukumu gan, jo ar 1.jūliju spēkā stājušies jauni noteikumi par spēļu laukumiem. Ja būs jāveic seguma pārbaude reizi gadā, tad būs nepieciešams papildu finansējums. "Tas būs jāskatās novada griezumā," sprieda J. Bubnovs.

Ar ūdeni un kanalizāciju problēmu nav

Ja citos pagastos sūdzas par problēmām ar ūdensvadiem un kanalizāciju, tad Lazdulejā tādas nepastāv. Iedzīvotājiem parādi gan ir. Ja vasarā jālaista dārzi, tad šūteni velk pāri ceļam un tik lej ar atrunu, - gan jau mēs pēc tam sametisimies un samaksāsim! Skaitītāju dzīvokļos nav, ūdens patēriņu sadala *uz galvām*, teica pagasta pārvaldnieks. "Iepriekš bija problēmas ar ūdeni, dzelzs saturs ūdenī bija ļoti liels. Atdzelžošanas stacijām regulāri jāveic profilakse. Kad mums tos visus bunduļus izvilka ārā, nomainīja reagentus, ūdens ir kā ūdens. Cik brauc BIOR un pārbauda, viss atbilst prasībām. 2016./2017.gadā bija problēmas ar kanalizāciju, notekūdeņus vajadzēja pārsūknēt tālu, liels bija elektrības patēriņš. Tagad attīrīšanas iekārtas pārveidotas kā bioloģiskās attīrīšanas iekārtas ar četriem nosēdīņiem. Kanalizācija strādā paštecē, kas ir lētāk.

Saņem Draudzīgā aicinājuma balvu

Ceļš uz matemātiku

Ingrīda Zinkovska

Rīgā notika Draudzīgā aicinājuma fonda skolu godināšanas pasākums, izvērtējot 2020.gadā uzrādītos centralizēto eksāmenu rezultātus. Fonds katru gadu izvērtē skolēnu centralizēto eksāmenu rezultātus un apbalvo Latvijas labākās skolas četrās grupās. Otrā vietu Lauku vidusskolu grupā, kategorijā "Izaugsme", kopvērtējumā ieguva Tilžas vidusskola, un 2.vietu nominācijā "Matemātika - Izaugsme". Uz sarunu aicināju vienu no Tilžas vidusskolas matemātikas, fizikas, datorikas skolotājām MALDRU STRUP-KU. Viņa skolā vada arī jauno šahistu pulciņu.

Patlaban skolotāja nespiedz stundas, jo ārstējas pēc vairākām rokas operācijām. "Tāpēc man ir vairāk laika parunāties, atšķirībā no kolēģiem, kuriem tikko sācies jaunais mācību gads," teic M.Strupka.

Vai Draudzīgā aicinājuma fonda balvu par vidusskolēnu eksāmenu rezultātiem 2020.gadā saņēmāt pirmo reizi?

-Nē, Draudzīgā aicinājuma fonda balvu skola saņem jau otro reizi. Pirmoreiz tas bija, šķiet, 2012.gadā. Klase, kura tajā gadā beidza vidusskolu, bija ļoti spēcīga un motivēta. Gribēja daudz zināt. Viņiem vienmēr viss bija izpildīts un varēja uzdot aizvien vairāk un vairāk. Skolēnu skaits klasē, kura kārtēja eksāmenus 2020.gadā, nebija liels. Galvenais, lai bērni ir motivēti mācīties, un viņi tādi bija. Ar bērniem, kuri grib mācīties, ir vieglāk strādāt. Ja arī priekšmets padodas grūtāk, bet viņi cenšas, rezultāti neizpaliek. Protams, arī vecāku atbalsts ir nepieciešams.

Ko gan vecāki var palīdzēt matemātikā 12.klases audzēknim, ja viņi nav šīs jomas speciālisti?

-Ir svarīgi, lai vecāki bērnu atbalsta un mudina mācīties laika gaitā. Arī 12.klasē vecāki bērnam lieku reizi var atgādināt, ka jāpieceļas uz to stundu Zoomā. Ne visi bērni bija orientēti uz matemātiku un ne visiem tā padāvās arī klasēs, kur rezultāti centralizētajos eksāmenos novērtēti ar Draudzīgā aicinājuma balvu. Īstu matemātiķu jebkurā klasē nav nemaz tik daudz. Arī uz matemātikas olimpiādēm labākajā gadījumā var aizsūtīt vienu vai divus skolēnus. Tajā klasē, kura vidusskolu absolvēja 2020.gadā, bija viens skolēns, kurš piedalījās olimpiādēs un spēlēja šahu. Tilžas vidusskolā matemātika netiek mācīta padziļināti, bet ir pamatpriekšmets, kas tiek mācīts četras stundas nedēļā.

Vai centralizēto eksāmenu grūtības pakāpe gadu gaitā mainās?

-Centralizēto eksāmenu matemātikā veido trīs daļas: 1.daļa – zināšanas un pamatprasmes; 2.daļa – zināšanu lietojums standart-situācijās un 3.daļa – zināšanu lietojums nestandarta situācijās. Princīpā trīs daļu sistēma nemainās. Pirmajā daļā tiek pārbaudītas skolēnu pamatprasmes matemātikā, kur nepieciešams atrisināt 25 uzdevumus. Otrajā daļā nepieciešams atrisināt 7-8 uzdevumus, kuru skaits tajā gadā bija samazināts sakarā ar attālināto mācīšanos pandēmijas dēļ. Trešajā daļā bija jāatrisina divi grūti uzdevumi.

Cik ilgi strādājat skolā?

-1987.gadā pabeidzu Tilžas vidusskolu un stājos Juridiskajā fakultātē, bet neveiksmīgi. Mani uzaicināja pastrādāt skolā. Pēc diviem

Pirmais septembris. Tilžas vidusskolā šogad pirmais septembris atnāca ar saulespuķi direktores rokās un cerību, ka klātienē uzsāktais mācību gads arī turpināsies. Arī priecīgs, jo skola Draudzīgā aicinājuma fonda izvērtējumā 2019./2020.mācību gadā, salīdzinot ar iepriekšējiem mācību gadiem, centralizēto eksāmenu rezultātos sasniegusi vislielāko izaugsmi Latvijā starp Lauku vidusskolām. Draudzīgā aicinājuma fondam ir pašiem savi kritēriji, kā viņi izvērtē centralizēto eksāmenu rezultātus un salīdzina ar iepriekšējiem gadiem. Matemātiku skolā māca jau sākumklasēs. Un, ja pamati ir labi ielikti, arī turpinājums labs. To var paveikt tikai kopīgi. Matemātiku nemāca arī atrauti no dzīves. Šogad skolā no 1. līdz 12.klasei mācās 109 skolēni, kopā ar pirmsskolu - 155. Strādā vairāk nekā divi desmiti skolotāji.

darba gadiem aizgāju mācīties uz Daugavpili. Tilžas vidusskolā atgriezās 1994.gadā. Varat sarēķināt paši, cik ilgi strādāju skolā.

Kā sākās Jūsu ceļš uz matemātiku?

-Neteiksim, ka man nepatika matemātika, bet isti tai pievērsties arī nevēlējos. Vairāk gribēju iestāties Juridiskajā fakultātē un kaut kādā veidā savu dzīvi saistīt ar policijas darbu. Kad nostrādāju divus gadus skolā, domāju, ka jāiet kaut kur mācīties. Apsvēru, ko tad isti darišu. Mazajās klasītēs mācīju dažādus priekšmetus, un man šķita, ka matemātika būtu tas labākais, ko varētu izvēlēties. Iestājos Daugavpils Institutā, bet pabeidzu Daugavpils Universitāti. Tajā gadā, kad stājos institūtā, parādījās jauns studiju piedāvājums 'informātika – matemātika', pirms tam bija 'fizika- matemātika'.

Dažādi ekonomikas ministri un uzņēmēji allaž mudinājuši jauniešus pievērsties eksaktajām zinātnēm, kas ir tautsaimniecības pamats. Šiem speciālistiem esot vieglāk atrast darbu.

-Matemātika noder ik uz soļa, fizika tāpat. Īpaši, ja izvēlas studēt tagad tik pieprasītās un modernās informāciju tehnoloģijas. Lai strādātu, piemēram, par programmētāju, jābūt matemātiskai, loģiskai domāšanai. Nezinu, vai eksakto zinātņu studentiem atrast darbu vieglāk, jo pati esmu nostrādājusi vienā darbavietā, bet fizikas un matemātikas skolotāju trūkst. Liela daļa eksakto jomu speciālistu atrod darbu pilsētās, dažādās firmās vai, labākajā gadījumā, aizbrauc uz ārzemēm (viņiem – labākajā, valstij – sliktākajā).

Arī šahs ir spēle, kas saistās ar loģisko un matemātisko domāšanu. Kā radās interese par šahu?

-Bērībā spēlēt šahu man iemācīja brālis, arī tētis spēlēja. Kad sāku mācīties skolā, man piedāvāja iesaistīties šaha pulciņā, ko vadīja Pēteris Gabrāns. Vienu brīdi šahu nespēlēju, bet tad atkal nonācu pie šaha entuziasta Ulriha Pozņaka. Viņš mani ņēma līdzī uz sacensībām, piedalījās ne tikai rajona mēroga sacensībās, bet braucām arī uz Latvijas šaha čempionātiem. Vai bija apbalvojumi? Gan jau bija! Kad aizgāju mācīties uz Daugavpili

un teicu, ka spēlēju šahu, arī no turienes braucu uz sacensībām un pārstāvēju augstskolu. Tagad pati skolā vadu šaha pulciņu. Lai iemācītos labi spēlēt šahu, jāspēlē katru dienu, ar divām stundām vien nepietiek. Pirmās iemaņas šaha pulciņā ieguva arī Tilžas slavenais jaunais šahists Martijs Krakops. Tagad viņš apmeklē nodarbības pie šaha spēles lielmeistara Ilmāra Starostiša Rēzeknes novadā. Ļoti liels te ir arī vecāku nopelns. Martija tēvs Zintis Krakops brauc ar dēlu uz visām sacensībām, meklē viņam privātskolotājus. Ieguldot tik daudz pūļu, protams, panākumi neizpaliek.

Matemātika, fizika, datorika, informātika un šahs - tad jau Jūs caurcaurēm esat lietišķs cilvēks. Vai lasāt grāmatas un skatāties filmas, kur bez emocijām tomēr neiztiek?

-Tāpat jau gadās. Tagad šajā ziņā, kamēr esmu uz darba nespējas lapas, varu izdarīt, ko vēlos. Varu skatīties filmas un palasīt grāmatas, kas mani interesē. Protams, kopš bērnības mani interesē detektīvfilmas un detektīvistāsti. Grāmatas palasu arī par izciliem cilvēkiem, kā matemātiķi Jāni Mencī.

Un kas vēl ietilpst Jūsu brīvā laika nodarbēs?

-Man ir mini dārziņš, kura dēļ tiku pie kaķa. Kad darbojos savā dārziņā, pie manis pieklīda izbadējies kaķis. Pamazām sāku viņu barot, līdz melnais pūkainis no manis nešķiras. Ir

Ar ziediem. Šķiet, neviens gada laikā nesaņem tik daudz ziedu kā skolotājs, un ja vēl pašam gadās kāds nozīmīgs datums vai apbalvojums.

arī suņuks, kuru nācās paņemt no laukiem, kad tur vairs nebija kam dzīvot.

Jums ir interesants un skanīgs vārds. Kā pie tāda esat tikusi?

-Kalendārā ir vārds Meldra, bet mana mamma gribēja šo vārdu padarīt latgaliskāku un sanāca Maldra. Man savs vārds ļoti patīk!

GUNTA RIŽĀ, Tilžas vidusskolas direktore: -Lai gūtu atzīstamus rezultātus, ieguldīts liels gan skolēnu, gan skolotājas darbs. Skolotāja no sirds un dvēseles mācīja, bet skolēni ieklausījās, sadzirdēja un prata paņemt maksimāli daudz. Skolotāja Maldra savu darbu dara perfekti, izcili, un mana pārliecība, ka viņa ir SKOLOTĀJA ar lielo burtu.

VOLDEMĀRS ČEKŠIS, bijušais Tilžas vidusskolas direktors: -Skolotājam Maldrai piemīt prasme pasniegt sarežģītas lietas vienkārši un aizraut skolēnus, līdz ar to ir arī labi rezultāti. Tā ir Dieva dāvana, jo ne katru Dievs nobučo uz rokas, kā mēdz teikt. Viņa ir arī ļoti vispusīga, sākot no tādiem darbiem, kas prasa rūpīgu, precīzu pieeju, līdz radošām idejām. Skolotāju raksturo cieņpilna attieksme ne tikai pret skolēniem, bet arī sabiedrību kopumā, jebkuru. Viņai piemīt ārēja harizma, kas skolotājam nav mazāk svarīgi kā politiķim. Mēs ļoti zinām, ka tā cilvēkus pievelk.

Gaidot Miķeļdienu, parkā sarīko tirdziņu

Rugāju parkā, par spīti lietum un vējam, aizvadītajā sestdienā no estrādes skanēja jestrās dziesmas Lazdukalna lauku kapelas izpildījumā.

Dziedātājas un muzikanti priecēja Miķeļdienas tirdziņa dalībniekus un pircējus. Parka dažādos stūros tirgojās: kāds pārdeva cidonijas un to sulu, cits - alu, bet bija arī maizīte un siers, pat tādi gardumi kā kūkas. Zinām, ka Miķeļi jeb Miķeļdienu, kas iekrīt 29.septembrī, ir latviešu rudens saulgrieži, kad labības pļauja pabeigta un galdā liek maizes kukuli kā pateicību tīrumu dieviņam Jumītim. Tāpēc arī Rugājos tirgotāji bija padomājuši par gardumiem, kurus celt galdā šajā dienā. Viena pircēja gan smēja, - ja vien līdz tam laikam jau visu nepaspēs notiesāt.

Senatnē pēc Miķeļiem sākās veļu jeb dvēseļu laiks, kad ar ēdieniem un svecēm ciemos aicināja aizgājušo dvēselītes.

Guntas Grigānes maizītei - liela piekrišana. Gunta jau izsenis zināma kā lieliska maizes cepēja, un arī šoreiz pirms tirdziņa vairākkārt kurinājusi krāsni, lai pircējiem piedāvātu gan baltmaizes, gan rupjmaizes klaipiņus. Viņas piedāvājumam bija liela piekrišana - veidojās pat rinda, kur pēdējie pircēji aicināja priekšā stāvošos pirkt tikai pusīti, lai paliek arī viņiem. Kā jau kultūras darbiniece, Gunta zināja ticējumu: "Ja Miķeļdienā lietus līst, tad būs mīksta ziema." Tomēr lietus traucēja ierasties vairākiem uzaicinātajiem tirgotājiem, arī ponijiem ar saimnieci Agritu. "Uzrunāju kartupeļu, medus, ķiploku tirgotājus, kuri solīja ierasties, tomēr laikam nobijās no lietainā laika," secināja Gunta.

Anna Vilciņa tirgo skaistas un krāsainas zeķītes. Viņa pati gan nav to adītāja, jo siltos adījumus radījusi Solvita Kubaka-Hlebnaja no Gaigalavas. "Cilvēki domā, pirkt vai nē, jo nav vēl iestājies aukstums - kājas nesalst. Otrs iemesls - visi latvieši ir lieli adītāji, tāpēc zeķes sev un ģimenei noada paši. Tomēr zeķes greznā adījumā vienmēr būs lieliska dāvana ikvienam," uzskata Anna.

Muzicē Lazdukalna lauku kapela. Tā kā Miķeļdienu iekrīt dabas un lauku veltēm visbagātākajā gadalaikā, tie ir arī ražas svētki, bet dziesmas parāda gan dabas ritējumu, gan cilvēka gaitas tajās caur prieku, laimi, mīlestību un citām šīs zemes norisēm.

"Vecīgas" un "Pavlova kūkas" jau izpārdotas. Antra Leone uz tirdziņu bija atvedusi "Vecīgas", "Pavlova kūkas", rudzu ruletītes un medus kūkas tikai no dabīgām izejvielām. Viņa tirgū ieradās īsi pirms deviņiem, un pircēji ātri vien varēja tikt pie šiem gardumiem.

Esam vietējās! Valija Burķīte un Kornēlija Konivāle, klausoties lauku kapelas izpildītās dziesmas, jestrī sita takti ne tikai ar kājām, bet dziesmu ritmā šūpojās pat lietussargi. "Mums ļoti patīk, abas dziedam arī Rugāju kori," atzina tirgus apmeklētājas. Viņas atzina, ka arī somas pilnas ar dažādiem tirgus labumiem.

Mazbērniem nopērk cukurvati. Pārdevējam no Līvāniem vēl bija popkorns un kartupeļu čipsi. Ārija Dokāne uz Miķeļdienas tirdziņu bija atnākusi kopā ar mazmeitām - astoņgadīgo Alisi un piecgadīgo Luīzi, kuras dzīvo Rīgā. Viņa mazmeitas palutinās arī ar garšīgu pīrāgu un pašceptu maizīti. Visām trim tirgus apmeklētājām bija līdzī krāšņi lietussargi, tāpēc lietus nebaidīja.

Veidojas pat rinda. Pie čaklās saimnieces Annas Štekeles veidojās pircēju rinda, jo viņa uz Rugājiem bija atvedusi gan dzeltenus siera rituļus, gan sviestu. "Šovakar - sveciņu vakars, visu nevar iztirgot, noderēs pašiem," smēja Anna, tomēr atklāja, ka pavisam sasējusi astoņus siera rituļus.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Mācīsimies no citu kļūdām

Kāpēc es esmu vakcinēts?

“Daudzi zina, ka esmu viens no tiem garīdzniekiem, kas cenšas saskatīt Dieva dotās zīmes caur cilvēkiem un notikumiem. Sevišķi es lūdzu daudz Dievu un gaidu zīmes tad, kad par kādu darbu nav pilnīgas skaidrības, kā labāk darīt. Un tas ir attaisnojies, Dievs palīdz izdarīt labāko izvēli,” atzīst Viļakas Jēzus Sirds Romas katoļu draudzes prāvests, mūspusē populārs garīdznieks GUNTARS SKUTELS.

Tad, kad Itālijā 2020.gadā sākās Covid uzliesmojums, arī prāvests saņēma no turienes vairākas ziņas, lai ir piesardzīgs. Tur bija inficējušies un nomira vairāki garīdznieki, kuri bija gados jaunāki par viņu un bez kādām zināmām blakusslimībām. Kad prāvests savas raizes uzticēja līdzilvēkiem Latvijā, no vairākiem sekoja sarkasms un ironija. Jau toreiz tas darīja viņu bažīgu par dažu cilvēku attieksmi, nemaz nepieminot šo cilvēku fantāzijas pilnos pretargumentus.

Prāvests atceras: “Kad vakcīna kļuva pieejama ikvienam, daudz aktivtāšu un laika trūkuma dēļ nesteidzos to saņemt, atliku uz vēlāku laiku. Toties Dievs bija lēmis citādāk - Viņš deva zīmi. Man tuvs cilvēks negaidīti saslima ar Covid. Lai gan bija iespēja, viņa nebija vakcinējusies, jo neuzskatīja, ka šis vīruss var būt bīstams. Sažvanoties ar mani neilgi pēc saslimšanas, tika ieteikts pēc iespējas ātrāk vakcinēties. Vēl vairāk, Regīnas kundze, guļot slimnīcā jau smagā stāvoklī, saorganizēja visu nepieciešamo, lai es konkrētā laikā saņemtu vakcīnu. Diemžēl viņa nomira. Ļoti aktīva persona, stipra sieviete, rūpējās par mani kā savu bērnu. Viņa vienmēr būs dzīvā piemiņa ar degsmi, mīlestību un arī ar to, ka nav jāklusās apkārtējie, bet gan kompetentas personas. No visas sirds pateicība viņai par to, kā arī tencinu un atbalstu ģimenes dakteri Līgu Kozlovsku ar viņas komandu. Lai Dievs palīdz šajā laikā, kad tik daudzi uzticas svešam un nezināmam personu profilam sociālajos tīklos, vai ko viena tante teica, kādam populistam, kuram rūp īstenībā tikai savs labums, nevis kopējais. Arī es esmu iesaistīts dažādās garīgajās aktivitātēs - seku mazināšanai tām personām, kuras cieš no psiholoģiskām traumām pēc šīs slimības pārslimošanas.”

Traumas mēdz būt dažādas - gan fiziskas (nespēks, izkrit matī), gan garīgas (bailes, nedrošība, panīka). Esot slimnīcā, bijušie Covid slimnieki dzirdējuši skaņas, kā blakus guļošie, cīnoties pēc elpas, gārdz, smagi elpo. “Daudziem saslimšana ar Covid nozīmē to pašu, ko saslimšana ar ļaundabīgu audzēju - man bija kovīds, varbūt tas vēl palicis manī, varbūt vēl atgriezīsies. Šajos teju divos gados, kopš Latvijā cilvēki slimo ar šo slimību, pie prāvesta pēc garīgās palīdzības griezušies aptuveni 13-14 cilvēki, pārsvarā ticīgie, vietējie vai no Latvijas, arī kāds ārzemēs dzīvojošs latvietis. Prāvesta

Uzticas Dieva zīmēm. Viļakas Romas katoļu draudzes prāvests Guntars Skutels uzticas Dieva zīmēm, un tas attaisnojās.

koordinātes viņi, iespējams, atraduši sociālajos tīklos. Tie, kas varēja, atbrauca satīties, izrunāties, kas nē, tie kontaktējās pa telefonu. “Es sapratu, ka tas nedaudz ir psihologa darbs, bet labāk dot iespēju cilvēkam izrunāties, nekā likt viņam meklēt psihologu. Tās lietas mēs saistām ar gara spēku, ar lūgšanām,” saka G.Skutels.

Nav noslēpums, ka šajā laikā prāvests mūžībā izvadījis vairāk cilvēku nekā parasti. Kad ar lipīgo slimību saslima sociālās mājas iemītnieki, mūžībā nācās izvadīt pat trīs cilvēkus nedēļā, kas agrāk nekad tā nebija bijis. Protams, dažiem no viņiem bija arī blakusslimības. Bija arī tādi, par kurām prāvests domāja, ka viņi būs starp mirušajiem, bet viņi izdzīvoja, un otrādi. Prāvests piemin arī vairākus garīdzniekus, kuri smagi slimoja un bija tuvu aiziešanai.

“Ik pa laikam atrodas arī personas, kuras vērsās pie manis, lai es iesaku - vakcinēties vai nē. Bet tas ir jājautā savam ģimenes dakterim vai kādam mediķim. Un, ja kādam ir lielas šaubas, piezvaniet un pajautājiet vairākiem dakteriem. Mīlānas galvenais mediķis Alberts Zangrillo kādā intervijā teica - agri vai vēlū mums katram vajadzēs iziet šai slimībai cauri. Tikai jautājums, vai mēs mācīsimies no citu kļūdām, vai no savējām. Mēs taču zinām, ka gudrie mācās no citu kļūdām, bet muļķis - no savām...,” secina prāvests.

Īsumā

Vai mēs to atkal gribam?!

MARĢERS

ZEITMANIS, SIA

“Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības” valdes priekšsēdētājs

Gan masu medijos, gan vienkārši no sadzīves sarunām aizvien vairāk gūstam apliecinājumu tam, ka saslimstības uzplūdi ar Covid-19 sākušies atkal. Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība

jebkurā brīdī, ja tas būs nepieciešams, ir gatava atvērt Covid nodaļu, esam gatavi mobilizēties, bet diemžēl atkal tā būs cīņa ar sekām. Tāpēc, izmantojot iespēju, gribu visu slimnīcas darbinieku vārdā, visu veselības aprūpes nozares strādājošo vārdā lūgt cilvēkus, tostarp arī jaunizveidotā Balvu novada iedzīvotājus, pieiet šai problēmai ļoti atbildīgi. Aicinu ieslēgt veselo saprātu, ja drīkst tā teikt, un uzticēties zinātnei, medicīnai, un veikt šo pienākumu vakcinēties, jo ir tāda lieta, ka esam aizmirsuši, ka viss veselības aprūpes un medicīnas progress pēdējo 200-300 gadu laikā ir balstīts tikai uz cilvēku nāvēm un cilvēku slimībām. Šobrīd mēs varam dzīvot tik drošā vidē, izārstēt tik daudz slimības, pateicoties tam, ka zinātnieki, mediķi pētījuši, strādājuši, eksperimentējuši, kā rezultātā mums ir brīnišķīgas zāles, brīnišķīgas metodes, lai cilvēkus ārstētu. Un arī VAKCĪNAS! Es uzsveru - arī vakcīnas. Kad piedzimstam, mēs obligāti tiekam vakcinēti - gan pret bakām, gan tuberkulozi, gan difteriju, gan stinguma krampjiem. Tās ir slimības, no kurām cilvēki pirms simts gadiem mira, ar ļoti lielu varbūtību, ka viņš saslims un nomirs. Šobrīd mūsu ķermenī jau katram ir vakcīnas, un mēs esam pasargāti no slimībām, no kurām agrāk nebijām pasargāti. Covid-19 ir tāds pats gadījums! Ir jauna slimība, ir jauns vīruss, un mūsu kopīga atbildība panākt, lai sabiedrība ir vesela. Tas ir svarīgākais, kas šobrīd aktuāls, lai cilvēki pārstāj ticēt visapkārt valdošajai dezinformācijai un šaubu sēšanas kampaņai, kas lielā mērā saistīta arī ar politiskajām intrigām.

Mēdz teikt, ka ir lieli meli, mazi meli un ir statistika - mirušo skaita pieaugums Latvijā, reģionos - runā pati par sevi. Mēs, Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība, vienmēr sakām tieši. Ne jau mūsu iegribu vai kaprižu dēļ slimnīcu apvienībā nācās atvērt Covid nodaļu. Apvienības slimnīcu mediķi kopā ar kolektīvu iznesa šo smagumu un izglāba ļoti daudz cilvēku no drošas nāves. Vai jūs gribat, lai tas viss vēlreiz atkārtos?! Ja nē, tad uzticieties zinātnei un medicīnai.

Vakcinējas visa ģimene

Vajag domāt un redzēt plašāk

ANDRIS SLIŠĀNS visā Latgalē un arī Latvijā pazīstams kā festivāla “Upītes Uobeļduorzs” organizators un visādi citādi populārs cilvēks, portālā “Facebook” uzdeva jautājumu, vai iedzīvotāji būtu ar mieru vakcinēties Upītes tautas namā, ja būtu tāda iespēja. **Cikvēku reakcija bija dažāda. Pajautājām Andrim pašam, vai viņš ir vakcinējies un kāpēc. Viņa ģimenē ir septiņi cilvēki, no tiem 4 tādā vecumā, kas drīkst saņemt vakcīnu pret Covid-19 slimību.**

Andris: -Es ar sīvu ešam vaccinejušis maijā, jūnijā pūtes dabova arī vacuokī bērni. Kod pazardoēja 2020.godie slimība Latvejā, tod es suokumā uzskateju, ka vuss ir cīši puorspīliets, bet tod slimība paniema pazeistamu cylvaku dzeivības. Saprotu, ka slimība nav izdūmuota, bet reāla. Jūprūjam uzskotu, ka slimības izplatības irūbežojumi ir nasamierīgi i nalogiski, bet pūte ir vīnīgis, kas var atbreivuot nu šim irūbežojumim. Es grybu dzeivuot kuo agruok, es grybu byut breivis sovā lidojumā. Bet tam ir vajadzīgs, lai Covīds byutu apkaruots. Par vakcīnu. Es uzatycu zynuotnei un ešu atbildīgs pret sabīdribu, es nagrybu byut egoistisks, dzeivojūt sovu īdūmu pasaulie. Es uzskotu, ka dažuodas vakcīnas ir gluobušas pasauli vairuok kuo 100 godu garumā. Vāga dūmuot plašuok, redziet tuoļuok.

Līgītas vīdūklis:

-Kamer nabeja pūtes, braukt pi vacuokīm stipri izvīerteju, voi dreikstu, voi nā. Tagad, kod ģimene ir sasapūtejusies, ir drūšuok. Izliemu pūtietis, jū ir juobyut atbildīgam gon pret sevi, gon cytīm. Namateriāluos kultūras kūpšonai i pietiešonai ar ir svarīgs itys sertifikāts, jū ir lītas, kū var izdariat tikai kluotesūt. Pandemījas laikā ir tuo, ka mes - cylvāks nu cylvāka - atsvešynomies. Bet ir tuo, ka cilvīecība un kluotesamība ir vierteibas. Jā, var pazvaniet i parunuot, bet svarīguok ir sasatikt i apsarunuot.

Kates vīdūklis:

-Ja gūdīgi, suokumā es pūtejus, lai varātu drūši ceļuot, jū pītryuka uorzemju festivāli i cytu tautu kultūras. Bet nu bez vakcīnas navarātu apmekliet ni teātra izruodes, ni pāiest īkštelpuos, i pat dreizi bez vakcīnas navarātu studiet sev izvālātu profesiju.

Pūte na tikai paver plašuokas īspīejas, bet dūt arī sova veida drūšības sajutu. Nūteikti isoku vusim vakcīnietis, tūmār vusi grybam ātruok atpakaļ normālu, bez irūbežojumu dzeivī.

Domenika vīdūklis:

-Pūtejus, lai cik troki naslymuotu i lai ātruok suoktūs pasuokumi, lai navādzātu vusu laiku tupiet dvorā i nikū nadariat....lai vuss otkol byutu normāli:

- * koncerti bez irūbežuota cylvaku skaita;

* *Materiāls tapis sadarībā ar Nacionālo veselības dienestu* Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Andra ģimene. Andra ģimene bieži dodas izbraukumos, piedalās dažādos festivālos un tos rīko pie sevis Upītē. Andris, viņa dzīvesbiedre Līgita un abi vecākie bērni uzskata, ka vakcīna dod ne tikai drošības sajūtu pašiem, bet arī iespēju tīkties klātienē ar citiem cilvēkiem.

- * maskas navādzātu vairs volkuot;
- * dreikstātu pīzaskart pi jebkura cylvaka bez jeb kuodu stulbu dūmu (voj jam ir korona i kaut kas tamleidzīgs);
- * beidzūt pasuokumi īkštelpuos;
- * i lai beigtu šķīruot cylvakus.

Bibliotēku dzīve

Mākslas darbos attēlo latgaliešu pasakas

22. septembrī Balvu Centrālajā bibliotēkā ieradās filoloģijas doktore Angelika Juško-Štekele, kura pēta latgaliešu folkloru, arī pasakas. Viņa apskatīja bibliotēkā izvietoto Balvu Mākslas skolas radošā kolektīva izstādi "Kopā", kuras nosaukums šogad ir "Latgališu tautys puosoku ilustracejis".

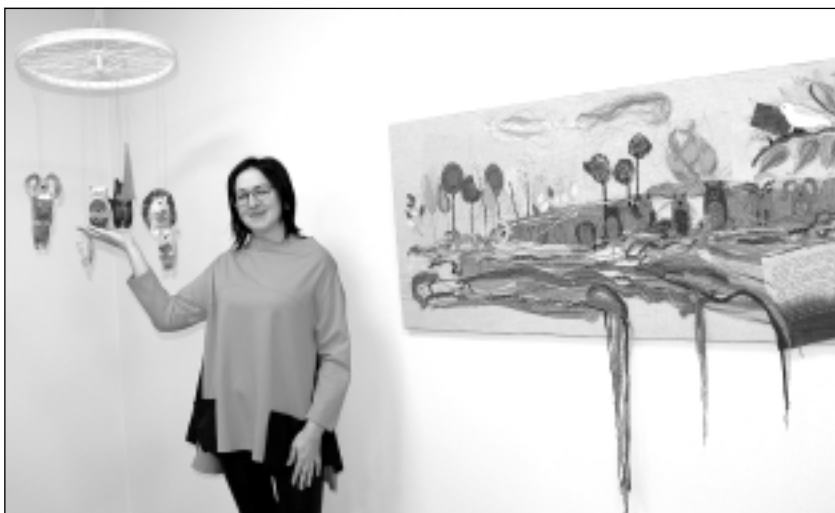
Tikšanās laikā bibliotēkas direktore Ruta Cibule atklāja, ka Balvu Mākslas skolas kolektīvs katru gadu pilsētas dzimšanas dienā dāvina kādu izstādi. Izstādes temati ir visdažādākie, bet šoreiz to, par ko jārada nākamie mākslas darbi, jau pirms gada izvēlējās Ruta kopā ar profesoru, gleznotāju Osvaldu Zvejsalnieku. Lai meklētu idejas, skolotāji bibliotēkā lasīja latgaliešu pasakas, iedvesmojās no faktiem, un idejas pārtapa mākslas darbos. "Izstādes rezultāts ir fantastisks! Skolotāji radījuši darbus, kuri jāredz!" uzsvēra Ruta.

Balvu Mākslas skolas direktore Elita Teilāne atklāja, ka izstāžu kuratore Līga Bule prot motivēt pārējos pedagogus un iedvesmo, ja kuram pietrūkst iedvesmas. "Reizi gadā izstādē parādīt citiem, ko varam radīt, ir lielisks veids, kā izpausties un parādīt, ka neesam tikai skolotāji, bet arī mākslinieki. Latgales pasakas nekad nebijām gleznojušas," uzsvēra Elita.

Angelika Juško-Štekele vēlējas zināt, kur meklētas un atrastas latgaliešu pasakas. Bibliotekāre Sarmīte Vorza pastāstīja, ka novadpētniecības lasītavā glabājas visi valodnieka Pētera Šmita "Latviešu pasakas un teikas" 15 sējumi, un skolotāji iedvesmai varēja izvēlēties, kuru pasaku lasīt un kādu darbu radīt. "Darbi ir dzīvi un spilgti, un tos noteikti varētu iedzīvināt vēl kādā projektā. Skatos uz darbiem un mani iedvesmo jūsu pasaku redzējums - dažādas tehnikas, krāsas. Es lasu un zinu daudz latgaliešu pasaku. Tām raksturīgs fatalisms - ja reiz liktenis tā lēmis, no tā izvairīties nevar. Bet, kad pasaka uzgleznota, ir sajūta, ka apturēts mirklis. Tā ir kā meditācija - apstāties skrējienā un padomāt, atpūsties," teica Angelika Juško-Štekele. Viņa smaidot atzina, ka zīmēt un gleznot pašai nepadodas, lai arī mājās glabājas vīra dāvināts molberts un otiņas. Runājot par pasakām, Angelika piebilda, ka tās diemžēl cilvēki lasa maz. Viņa palūdza skolotājus pastāstīt, kā pasakās izlasītais pārtapis mākslas darbā. Līga Bule atklāja, ka youtube kanālā atradusi latgaliešu pasaku "Malno visteņa". Līgai izdevās šo pasaku izstāstīt pārējiem, un tas ļāva viņas radošo darbu skatīt pavisam citām acīm. Savukārt Elita uz šo tēmu skatījies filozofiski. Viņa iztēlojusi Latgali kā vēl neatklātu, neiepazītu pasaku zemi un radījusi pat divus darbus. "Ja kādu pasaku stāsta latviešu valodā un paralēli latgaliešu valodā, tā skan pavisam citādi. Latgaliešu valoda pasakai piedod kolorītu. Ir vārdi un termini, kurus latviešu valodā pat nevar pateikt, piemēram, senās latgaliešu pasakas beidzas ar vādiem: "I beigta." Latgaliešu

Satiekas bibliotēkā. Balvu Mākslas skolas radošais kolektīvs un bibliotekāri kopā ar Latgales folkloras pētnieci Angeliku Juško-Štekeli pārrunāja izstādi "Kopā", kuras nosaukums šogad ir "Latgališu tautys puosoku ilustracejis".

Anita Kairiša savā darbā attēlojusi pasaku "Zvēri rok upi". Viņas redzējumā, šī pasaka labi raksturo cilvēkus, kur dažiem viss padodas viegli, citiem - smagāk.

pasakām ir sava specifika, jo tajās ir viss - gan liela mīlestība, gan liels naidis, liela laime un liela nelaime, pat vardarbība. Katru pasaku latgalietis pastāsta tā, kā savā laikā to saprata, nevis tā, kā to stāsta visi pārējie. Pasaka dzīvo savu dzīvi cauri laikiem. Arī bērniem nereti stāstām pasakas tā, lai viņi tās saprastu," pastāstīja Angelika Juško-Štekele.

Dāvina grāmatas. Angelika Juško-Štekele bibliotēkai un mākslas skolai dāvināja izdevumu "Akvarelists Vladislavs Pauris" ar asociētā profesora Vladislava Paura akvareļglezniecības darbiem.

Radošs kopdarbs

Izdota krāsaina lasāmgrāmata latgaliešu valodā

25. septembrī Viļānu Novadpētniecības muzejā notika grāmatas latgaliešu valodā "Burtu vuocelleite" atvēršanas svētki, kuras teksta autore ir novadniece Ineta Atpile-Jugane, bet māksliniece - Ieva Širiņa.

Ineta Atpile-Jugane šobrīd strādā Ventspils Starptautiskajā Rakstnieku un tulkotāju mājā, kur rit pēdējie darbi pie viņas dzejas grāmatas "Spuornu голу šolks". Ineta stāsta, ka "Burtu vuocelleite" ir radošs kopdarbs, kur jaunās grafikas dizaineres Ievas Širiņas zīmējumiem viņa radījusi dzejrinādas. Grāmatai ir izvēlēts ābece princips, kurā mazie lasītāji tiek iepazīstināti ar mazāk zināmiem latgaliešu vārdiem. "Piedāvājumam un sadarbībai devu piekrišanu. Grūti nebija, jo es jau biju rakstījusi dzejoļus bērniem latgaliski. Man vienmēr patīk darīt ko jaunu un nebijušu, un tā bija arī šoreiz. Dažādos projektos ar Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju esmu sadarbojusies vienmēr. Ieva šeit studē grafikas dizainu, un šis ir viņas maģistra darbs, jo interese par latgaliešu valodu viņai bijusi vienmēr - jau bērnībā Ieva gribējusi veidot latgaļu ābeci. Sākumā sagatavojām vairākus latgaliešu vārdus. Piemēram, ar burtu 'a' viņa no latgaliešu vārdnīcas izvēlējās kādus piecus, desmit vārdus. Un man teica, ka vienam no šiem vārdiem, par kuru man labāk rakstās, es varu uzrakstīt īsu dzejoļi. Citreiz viņa man pateica, ko pie kura burta vēlētos zīmēt," grāmatas tapšanas gaitu atklāj Ineta. Viņa uz grāmatas atklāšanu Viļānu Novadpētniecības muzejā neieradās, jo Ventspilī strādā pie savas dzejas grāmatas "Spuornu голу šolks". Ineta atklāj, ka pašlaik kopā ar maketētāju liek kopā grāmatas lappuses tipogrāfijai, labo kļūdas, un drīz tā nāks klajā. "Pie šīs grāmatas strādāju diezgan ilgi, aptuveni divus gadus. Dzejoļi rodas paši, tie sakņojas dzīvē. Pagājušajā gadā atvaļinājumā strādāju Dubultu rakstnieku namā. Man kā dzejniecei tas ir ļoti vērtīgi, ja savu laiku varu veltīt tikai šim radošajam darbam," atklāj Ineta Atpile-Jugane.

Grāmatas atklāšana. Viļānu Novadpētniecības muzejā Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijas pasniedzēja Aina Strode pastāstīja, kā radās ideja izdot šo bērnu grāmatu.

"Burtu vuocelleite". Izdota krāsaina lasāmgrāmata latgaliešu valodā dāvinās bibliotēkām, skolām, pirmsskolas izglītības iestādēm un augstskolas viesiem.

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Saruna

Aicinājums – palīdzēt cilvēkiem

Aija Socka

Jau pagājis mēnesis, kopš Viļakas sociālās aprūpes centra un Šķilbēnu sociālās aprūpes mājas vadītājas pienākumus pilda IRITA PUNIŅA. Saruna ar viņu par to, kāds bijis ceļš līdz sociālā darbinieka profesijai un pašreizējam amatam, kā arī par dzīves ikdienu, interesēm un vēlmi darīt labu.

Vai bijāt apmeklējusi Viļaku, pirms pieteicāties vakancei sociālās aprūpes centrā?

-Viļakā iepriekš esmu apmeklējusi tūrisma objektus. Spilgtā atmiņā palicis ezers. Uzzināju, ka atklāta laipa uz salu, un braucām ar bērniem apskatīt. Patika redzētais, arī sajūta, ka uz ezera var droši iet pa laipu. Par darba iespējām Viļakā, atsūtot telefonā ziņu, mani informēja bērni. Sociālajos tīklos viņi pamanīja informāciju par vakanci un nolēma, ka man pietiek atpūsties mājās. Pusgadu pirms tam padzīvoju sev, atpūtos mājās, jo, nostrādājot 21 gadu Valsts sociālās aprūpes centra "Latgale" filiālē "Litene" par sociālās nodaļas vadītāju, izvēlējos aiziet no darba. Tobrīd domāju, ka sociālajā darbā vairs neatgriezīšos.

Kāpēc pieņēmāt lēmumu aiziet no darba?

-Dzīvē kādreiz vajag kaut ko pamainīt. Paaugstināja darba algu, bet es pieliku punktu un aizgāju. Kad atnāk sajūta, ka jāmaina dzīve, alga neizsaka neko. Protams, tas bija liels risks un uzdrīkstēšanās, bet šim lēmumam briedu gadu. Nenožēloju, ka aizgāju. Darbs ar gadiem kļuva tik labi zināms, ka iestājās rutīna un sajūta, ka zinu, kas katru dienu gaidāms. Neatlika laika pamanīt, kas notiek apkārtnē. Daudzi bija izbrīnīti par manu lēmumu aiziet pašizdomātā pensijā. Arī ģimene bija nedaudz izbrīnīta, bet neiebilda, jo zināja, ka rīkojos pareizi, uzticējās man.

Kā Jūs uzņēma jaunajos kolektīvos?

-Labi. Tas, kā citi mūs uzņēma, lielā mērā atkarīgs no mums pašiem. Ienācu ar vienkāršību un atvērtību, to pašu saņēmu arī pretī. Iepriekš strādāju valsts sociālās aprūpes centrā, tagad – pašvaldības. Ir atšķirība un jauna pieredze, jo iepriekš biju nodaļas vadītāja, tagad – divu centru vadītāja. Darbiniekiem sapulcē pastāstīju par sevi, viņi zina, ka nāku no Litenes, ka man ir pieredze un zināšanas. Darba līgums ir uz noteiktu, vadītājas prombūtnes laiku, un man patīk, jo tas ir kā pārejas posms, lai saprastu, ko vēlos dzīvē darīt tālāk.

Cik šobrīd klientu dzīvo centrā? Aprunājaties ar viņiem? Kādus darbus un aktivitātes plānojat tuvākajā laikā?

-Šobrīd Viļakas sociālās aprūpes centrā dzīvo 27, bet Šķilbēnu sociālās aprūpes mājā – 26 klienti. Protams, ieeju istabīnās pie cilvēkiem, aprunājos, apjautājos, kā ar veselību. Kāds sarunā spēj izstāstīt arī savu dzīvesgājumu. Veciem cilvēkiem patīk parunāties. Tuvākais pasākums būs 1.oktobrī, kad atzīmēsim Starptautisko senioru dienu. Pārējie pasākumi notiks, kā ielānāts gada sākumā. Saimnieciskos darbus risināsim laika gaitā.

Ar kādām domām ik rītu mērojat ceļu uz darbu?

-Tā kā dzīvoju blakus novadā, ceļš uz darbu ir garš, mašīnā pie stūres aizskrien 30 minūtes. Klausoties mūziku, pārdomāju dienas darbus, sakārtoju domas. Patīk vadīt auto, īpaši, ja jābrauc tālāks ceļš.

Dzirdēts sakām, ka sociālais darbs jaunībā ir par smagu, vispirms jāapgūst cita profesija. Piekrītat?

-Ja patīk strādāt profesijā, tad jebkurā vecumposmā cilvēks var darīt sociālo darbu. Protams, noteikti jāapgūst vajadzīgās zināšanas un prasmes. Augstskola "Attīstība" bija ļoti laba izglītības iestāde, kur Lidija Šilņeva iedeva spēcīgas zināšanas par sociālo darbu. Tagad topošajiem sociālajiem darbiniekiem tādu zināšanu, bet īpaši metodikas, vairs nav. Lidzīga augstskolu metodika vēl saglabājusies Lietuvā, Utenas augstskolā.

Pirms sociālā darba darbojāties izglītības jomā.

-Mana pirmā profesija ir pirmsskolas skolotāja, jo kopš bērnudārza laika esmu gribējusi kļūt par skolotāju. Mums bērnudārzā bija laba audzinātāja, viņas ietekmē izvēlējos profesiju. Esmu strādājusi pirmsskolas izglītības iestādē, vēlāk, mācoties tālāk, ieguvu speciālās izglītības skolotājas kvalifikāciju, strādāju Sveķu pamatskolā. 90-to gadu sākumā

vēl nevarēja apgūt sociālā darbinieka profesiju, jo augstskolas to nepiedāvāja. Arī tagad joprojām ir tuva skolotāja profesija, bet dzīve sakārtojās tā, ka jāstrādā arī citi darbi.

Dažkārt saka, ka veci cilvēki ir kā mazi bērni...

-Vecs cilvēks bērna prātā paliek ne jau sava prieka pēc, bet vecuma un veselības dēļ. Ir gadījumi, kad cilvēka prāta attīstība apstājas un saglabājas kā 3 vai 5 gadus vecam bērnam, bet ir arī gadījumi, kad cilvēks ar skaidru saprātu nodzīvo līdz pēdējai mūža dienai. Daudz atkarīgs no tā, kādi bijuši darba gadi un dzīvesgājums. Smags darbs (gan fiziski, gan garīgi) atsaucas uz veselību vecumdienās. Lai prāts labi darbotos, jārisina krustvārdu mīklas, jābūt aktīvam.

Varat teikt, ka sociālais darbs ir Jūsu aicinājums?

-Man patīk būt cilvēkos, strādāt un komunicēt ar citiem. Vai tas ir aicinājums? Nē. Mans aicinājums ir palīdzēt cilvēkiem, bet palīdzēt var dažādos veidos.

Kur ieguvāt izglītību?

-Iesāku skolas gaitas Litenes pamatskolā, turpināju Rēzeknes skolotāju institūtā, kur ieguvu pirmsskolas skolotājas kvalifikāciju, pēc tam studijas turpināju Latvijas Universitātē. Sociālā darbinieka kvalifikāciju ieguvu Sociālā darba augstskolā "Attīstība". Esmu ieguvusi divus maģistra grādus – pedagoģijā un Valsts pārvaldē.

Darbs sociālajā sfērā ir vajadzīgs, bet nav viegls. Kuros brīžos pārņēma sajūta, ka ar zināšanām vien ir par maz?

-Smagākais šajā darbā ir paziņot tuviniekiem par klienta aiziešanu mūžībā. Visus pārējos darbus var atrisināt, galvenais ir komunicēt. Lai organizētu un vadītu darbu, jāuzklausa aprūpētāji, jo viņiem ir vislielākā saistība ar klientiem. Izaicinājums darbā ir dažādās pārbaudes no institūcijām, jāpārzina darbības joma, pat sūkumi, lai dotu viņiem atbildes.

Kā jūtaties ikdienā, strādājot šo izaicinājumiem pilno darbu?

-Viļakā un Šķilbēnos vēl esmu tikai mēnesi. Nozare nav sveša, var teikt, ka daru to, ko esmu darījusi iepriekš. Ja ko nezinu, meklēju risinājumu, prasu padomu. Esmu pieradusi būt cilvēkos. Meita saka, ka vienmēr varu atrast kopīgu valodu ar citiem cilvēkiem. Ja pats esi pretimnākošs, tad arī otrs, lai kādā noskaņojumā būs, atmaigs un runās. Patīk būt šajā pusē, patīk šīs puses cilvēki.

Kas motivē un palīdz neizdegt?

-Esmu laimīga trīs bērnu mamma, lielākie divi bērni ir jau patstāvīgā dzīvē, ieguvuši izglītību un strādā Rīgā. Vecākajam dēlam sirdslieta ir automašīnu remontēšana, Malnavas koledžā ieguva autoservisa speciālista kvalifikāciju, meita ir finansiste, beigusi Banku augstskolu, bet jaunākais dēls ir padsmiģadnieks. Uz mājām darbu nevedu, vakarus pavadu kopā ar ģimeni. Dzīvojam privātmājā, laiku prasa puķu kopšana un citi darbi. Man ir daudz puķu, vēl tagad zied gladiolas un mārtniņrozēs. Aizraujos ar ziemcietēm, ļoti patīk rudbekijas. Bet rozes ir pāri visam, tās ir dārza karalienes.

Patīk ceļot?

-Jā, kopā ar domubiedriem ceļojam pa Latviju un arī tālāk. Valsts, kur gribētu vēlreiz atgriezties, ir Gruzija. Tā ir mana sapņu zeme. Kāpēc? Tas ir jāsajūt, jo aizbraucot pārņēma sajūta, ka labprāt gribētu tur uzturēties. Uzrunā Gruzijas kalni, vide, daba un pretimnākošie cilvēki. Pēdējais ceļojums pa Latviju bija Krāslavas pusē, braucām ar plostu pa Daugavu - baudījām ceļojumu pa latviešu tautas likteņpi.

Kas vēl interesē un aizrauj?

-Vienmēr ir patīcīgs zīmēt, arī skolas gados zīmēju savam priekam. Pēc ilgāka pārtraukuma atjaunoju zīmēšanas prasmes Gulbenes Mākslas skolā, kur bija nodarbības pieaugušajiem. Zīmēšana palīdz atslēgties no darba steigas, atjauno enerģiju. Pārsvārā gleznoju dabas ainavas. Esmu apguvusi arī kristālu terapiju, patīk darboties ar kristāliem. Katram kristālam ir sava nozīme, savs stāsts – kāds palīdz uzlabot veselību, cits pamudina un iedrošina rīkoties. Kristāli draudzējas ar cilvēkiem, sniedz atbildes uz interesējošo jautājumu. Lai to saprastu, vispirms kristāli ir jāpazīst, tad jāsaprot vēstījums, ko katrs nes. Kristālu terapiju apguvu, jo interesē tā pasaule, kuras klātbūtni var tikai sajūst, un, kā jau katrai sievietei, patīk kristāli, rotas no kristāliem un akmeņiem.

Saulespuķu laukā. Ceļā no Smiltenes uz Valmieru šovasar krāšņi ziedēja saulespuķes, kas kopā ar Iritu iemūžinātas fotogrāfijā.

Rudens. Iritai patīk gleznot dabu, pamanīt tajā gadalaiku pārmaiņas.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Lappusē "Jūs jautājat, mēs atbildam" ikviens var rast atbildi uz sev interesējošiem gan praktiskiem, gan juridiskiem, gan citiem jautājumiem.

Rakstiet uz e-pastu: vaduguns@apollo.lv, zvaniet 29360850, 645 22126. Mēs centisimies noskaidrot!

Kāpēc vajadzīga memoranda parakstīšana?

"Sociālajos tīklos pamanīju informāciju, ka vairākas pašvaldības, tajā skaitā arī Balvu novada pašvaldība, ir parakstījušas memorandu par sociālā darba attīstību. Kāpēc bija vajadzīga šī aktivitāte, kas no tā mainīsies sociālajā darbā?" jautā novada iedzīvotāja.

Latvijas Pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienības valdes priekšsēdētāja INA BEHMANE skaidro, ka memorandu sagatavoja Latvijas pašvaldību sociālo dienestu vadītāju apvienība un Latvijas sociālo darbinieku biedrība – tās ir divas lielākās un nozīmīgākās nevalstiskās organizācijas Latvijā, kas apvieno dažāda profila sociālos darbiniekus. "Šāds memorands bija nepieciešams, lai iezīmētu sociālā darba funkcijas nozīmi pašvaldību jauno domju un jauno deputātu dienaskārtībā. Pašvaldībās ir daudzi jauni deputāti, kas, iespējams, pirmo reizi sastopas ar jautājumiem par sociālā darba funkciju pašvaldībā – tas ir gan sociālā dienesta darbs, gan sociālā atbalsta sistēma, gan sociālie pakalpojumi utt. No otras puses, administratīvi teritoriālās reformas rezultātā tapusi jauna Latvijas karte – tajā ir gan līdzšinējās pašvaldības, gan lielākas pašvaldības, gan pavisam jaunas pašvaldības, kas apvieno novadus, kuri līdz šim nekad nav strādājuši kopā. Tas ir liels izaicinājums, tādēļ abas organizācijas uzskata, ka ir svarīgi jaunajām domēm maksimāli skaidri iezīmēt sociāla darba iespējas, riskus un aktuālākos jautājumus. Biedrības aicināja visas pašvaldības atbalstīt memorandu, tā apliecinot vēlmi un apņemšanos izprast sociālā darba nozīmi savā pašvaldībā, kā arī gatavību pilnveidot sociālo funkciju īstenošanu savā pašvaldībā," uzsvēra I.Behmane.

Kas sociālajā darbā mainīsies, pašvaldībām pievienojoties memorandam? Memorands, kā atzina I.Behmane, sniegs zināmu jauno domju solījumu tam, ka, plānojot jaunā novada vai pilsētas darbības prioritātes, varas un finansējuma sadali, tiks stiprināta pašvaldības sociālā funkcija, un tā saņems atbilstošus resursus un atbalstu gan no domes vadības, gan citiem dienestiem, ar ko ikdienā jāsadarbojas sociālajiem darbiniekiem.

Zināms, ka pašvaldībās jūtams sociālo darbinieku trūkums, kas ir viena no problēmām pakalpojumu pieejamībā iedzīvotājiem. I.Behmane uzsvēra, ka sociālie darbinieki *izdeg*, pamet šo darbu, pat ja tas ir viņu dzīves aicinājums. Situāciju šajā ziņā risinātu konkurētspējīgāks atalgojums, sabalansēta darba slodze un pietiekams sociālo darbinieku skaits, profesionāls atbalsts, pašvaldības vadības izpratne, arī sabiedrības izpratne un atzinība par paveikto. Kopumā – pilnvērtīga darbinieku motivācijas sistēma kā jebkurā iestādē vai uzņēmumā. "Memoranda parakstīšanas fakts var būt labs pamats iedzīvotājiem un medijiem saviem deputātiem jautāt – redz, memorandā apņēmāties rūpēties, atbalstīt, kas būs tiešie darbi, ar ko sāksiet, kas mums mainīsies uz labo pusi?" pārliecināta I.Behmane.

Kur saņemt atļauju koksnes atkritumu savākšanai?

"Dzirdēju, ka akciju sabiedrības "Lāvijas valsts meži" cīrsmās iedzīvotāji var savākt meža ciršanas rezultātā radušos koksnes atkritumus. Kur griezties, lai saņemtu atļauju?" jautā lasītājs.

Akciju sabiedrības "Latvijas valsts meži" Ziemeļlatgales mežsaimniecības direktors VIKTORS REBLIS skaidro, ka griezties pēc atļaujas nepieciešams pie attiecīgā iecirkņa mežkopja. Atļaujas izsniedz bez maksas. Savukārt Valsts meža dienesta vecākais mežzinis Edgars Skučs informē, ka par šādiem gadījumiem ir informēts. Ciršanas atlieku savākšana lielākoties notiek valsts mežos, saņemot attiecīgu atļauju. Ciršanas atkritumus var savākt arī privātajos mežos, vienojoties ar privatīpašnieku. Vairāk meža ciršanas atkritumu veidojas lapu koku mežos, kad strādā ar "Harvester" meža tehniku - tās ir galotnes, zari. Cīrsmas nepieciešams attīrīt, lai tās sagatavotu arī jauna meža stādīšanai.

Kur nodot makulatūru?

"Man ir mazs vienistabas dzīvoklis, kuru vēlos remontēt. Taču ir problēma - nav kur likt vecās grāmatas, žurnālus un avīzes. Kur tās var nodot, vai kaut kur tagad pieņemt makulatūru?" jautā Annas kundze.

Atbildi sniedz SIA "Līgatnes papīrs" klientu apkalpošanas nodaļas vadītāja GUNDEGA GAUJĒNA: "Lai arī pati Līgatnes papīrfabrika diemžēl ir slēgta un nestrādā, makulatūru pieņemam un sūtām to pārstrādāt uz ārzmēm. Makulatūru pieņemam Rīgā, bet mūsu šoferi izbrauc pie klientiem pa visu Latviju pie vienīgā nosacījuma, ka savākti vismaz 100 kilogrami makulatūras. Tāpēc aicinu kooperēties ar draugiem, radiem, kaimiņiem un tad zvanīt vai rakstīt mums. Papīram jābūt sausam, grāmatas var nodot ar visiem vākiem, var dot saskavotus vai saspraustus papīrus, bet nevar būt plastmasas kabatiņas

- no tām papīri jāizņem. Pieņemam arī

saplacinātas kartona kastes. Vienīgais izņēmums ir, ja kastēs ievietotas grāmatas. Mūsu kontakti: tālr. nr. +371 26621613, e-pasts: makulatūra@ligatnepaper.lv."

Balvu Centrālās bibliotēkas direktore RUTA CIBULE skaidro, ka arī uz bibliotēku var vest grāmatas. Viņi tās apskatīs, sašķiros un nevajadzīgās atstās makulatūrai, kuru vēlāk nodos pārstrādei.

Vai Viļakā var nodot nolietotās elektropreces?

"Ar laikraksta starpniecību vēlējos noskaidrot, vai Viļakas EKO laukumā var nodot nolietotās elektropreces – televizorus, tējkannas, ledusskapjus?" jautā laikraksta lasītājs.

Atbildot uz šo jautājumu, Viļakas pilsētas pārvaldes speciālisti skaidro, ka EKO laukumā Viļakā bez maksas var novietot pudeļu un burku stiklu (tukšas, bez plastmasas vākiem); kartonu (sausu, tīru, bez eļļas piemaisījumiem); makulatūru, pārtikas dzērienu pakas (sausu, bez eļļas piemaisījumiem), polimērus (LDPE – polietilēna plēvi, HDPE – kastes, kannas, pudeles, spaiņus (sadzīves pārtikas, ķīmijas un kosmētikas iepakojumus), PET – dzērienu pudeles (tukšas), metālu; apavus (izņemot gumijas un ziemas sporta apavus, jābūt pārim, sauss, nesapēlējis, bez būtiskiem defektiem un smakas); sadzīves bīstamos atkritumus (akumulatorus, baterijas); luminescentās spuldzes (nesaplēstas, tikai fiziskām personām no vienas māsaimniecības līdz 10 gab. gadā); nolietotu, neizjauktu sadzīves tehniku (tikai fiziskām personām), eļļas filtrus, izlietotu eļļu (tikai fiziskām personām), vieglās automašīnas riepas (tikai fiziskām personām, no personas 4 gab. gadā, riepas, kuru diametrs nepārsniedz 1,4m). Sadzīves atkritumus ar piejaukumiem nepieņem! Uz vietas EKO laukumā cilvēks visu laiku nav pieejams, tādēļ pirms nodošanas lūgums zvanīt un pieteikties pa tālruniem 26451 004 vai 27807820.

Kāpēc ierobežo žurnālistu darbu?

"Šobrīd medijiem ir ierobežotas iespējas strādāt Latvijas – Baltkrievijas robežas tuvumā un ziņot par situāciju ar nelegālajiem imigrantiem. Kāds tam ir pamatojums? Reālo situāciju taču nepieciešams atspoguļot pilnībā, jo tā ir sabiedrībai svarīga informācija!" pārliecināts lasītājs.

Valsts robežsardze (VRS) skaidro, ka VRS organizē mediju vizītes, nosakot konkrētu vietu, laiku un tā, lai netiktu apdraudētas Latvijas drošības intereses. "Lai uzturētos pierobežas joslā, kas ir neplatāka par 2 km (sākot no valsts robežas līnijas), nepieciešama speciāla caurlaide. Ārkārtējās situācijas laikā pierobežas joslā gar Latvijas – Baltkrievijas valsts robežu ir

uz laiku ierobežota terminēto caurlaižu izsniegšana. VRS veic izņēmumus attiecībā uz plānotām un organizētām mediju vizītēm, izsniedzot īslaicīgi terminēto caurlaidi uz konkrētā apmeklējuma laiku, šim nolūkam mediju pārstāvjus aicinot savlaikus iesniegt nepieciešamo informāciju. Medijiem ir iespēja piedalīties imigrācijas norīkojumu darbā, kas izvietoti kontrolpostējos vai veic dienesta pienākumus pierobežā un pierobežas joslā. Intervijas tiek organizētas robežapsardzības nodaļas izvietojumā vai pēc nepieciešamības uz valsts robežas fona, neidentificējot konkrētu vietu. Mediju atrašanās valsts robežas tuvumā pieļaujama ne tuvāk kā 15 līdz 20 metru attālumā no valsts robežas, stingrā robežsargu uzraudzībā un tikai un vienīgi ievērojot VRS amatpersonu norādījumus. Pirms došanās robežas tuvumā, VRS amatpersonas medijiem sniedz instruktažu attiecībā uz šādām niansēm, kuru filmēšana nav pieļaujama: robežzīmju numuri; pretējā robežas puse (taisnā fokusā kaimiņvalsts teritorija); orientieri dabā, lai nevarētu identificēt konkrētu vietu; amatpersonu atpazīstamības zīmes; sejas; iniciāļi (drošības nolūkos, lai neapdraudētu konkrētas amatpersonas vai viņu ģimenes locekļu veselību un dzīvību); automašīnu numurzīmes; bruņojums un tehniskie līdzekļi (pieļaujama filmēšana kopējā tēla radīšanai, neakcentējot konkrētas detaļas). Ja mediji neievēro VRS amatpersonu norādījumus, vai situācijās, kad mediju vizītes laikā rodas apdraudējumi Latvijas valsts drošības interesēm, mediju darbs tiek ierobežots un reportāža pārtraukta," informē VRS.

Kas attiecas uz ierobežojumu pamatojumu, VRS, uzskaitot vairākus iemeslus, min arī to, ka esošā situācija uz Latvijas - Baltkrievijas valsts robežas atbilst valsts aizsardzības plānošanas dokumentos aprakstītajam valsts hibridapdraudējuma pazīmēm. Līdz ar to gan VRS, gan Nacionālie bruņotie spēki / Zemessardze un valsts drošības iestādes šī apdraudējuma pārvarēšanai veic darbības atbilstoši izstrādātajiem rīcības plāniem, kas ir klasificēti, satur valsts noslēpumu, un šī informācija nav publicējama. "Nacionālā aizsardzības un drošības sistēma, robežas apsardzības plāns un VRS taktika ir klasificēta informācija, tāpēc tā netiek un nedrīkst tikt atspoguļota medijos. Baltkrievijas valsts drošības dienesti, uzzinot uz Latvijas - Baltkrievijas valsts robežas iesaistīto cilvēkresursu un tehnisko līdzekļu apjomu, spēš plānot un attīstīt noteiktas pret darbības, lai īstenotu Baltkrievijas Valsts prezidenta politiku pret Latviju un Baltijas valstīm kopumā. VRS šobrīd nesaskaras ar klasisku imigrācijas krīzi, bet gan ar hibridapdraudējumu, ko pret Latviju vērsis Baltkrievijas režīms. Taču, lai šī informācija būtu kaut cik pieejama veidā atspoguļota, VRS, sabalansējot valsts un mediju intereses, gan līdz šim, gan arī turpmāk nodrošinās mediju klātbūtni tiktāl, cik tas nekaitē valsts drošības interesēm," skaidro VRS.

Plašāk ar vadlīnijām mediju vizītēm Latvijas - Baltkrievijas valsts robežas tuvumā un interviju organizēšanas kārtību var iepazīties Valsts robežsardzes interneta mājaslapā www.rs.gov.lv.

"Namejs 2021"

Noslēgušās militārās mācības mūspusē

No 30.augusta līdz 3.oktobrim visā Latvijā notiek Nacionālo bruņoto spēku militārās mācības "Namejs 2021", kuru kopējais dalībnieku skaits ir aptuveni 9300. Savukārt aizvadītās nedēļas nogalē – no 24. līdz 26.septembrim – Zemessardzes 2.Vidzemes brigādes 31.kājnieku bataljona karavīri un zemessargi piedalījās mācībās Balvu novada Viksnas, Kubulu pagastos un citviet. To mērķis bija pārbaudīt bataljona spēju veikt uzdevumus konvencionāla militāra apdraudējuma gadījumā, kā arī pildīt citus mācību scenārijā noteiktos pienākumus.

Svētdienas pēcpusdienā pie Balvu Kultūras un atpūtas centra notika bataljona mācību aktīvās fāzes svinīgā noslēguma ceremonija. Tur pulcējās visi bataljona mācību dalībnieki, atbalstītāji, Balvu un Alūksnes novadu pašvaldību pārstāvji, bet iedzīvotājiem bija iespēja apskatīt militāro tehniku. Ceremonijas laikā tika pasniegti arī Nacionālo bruņoto spēku, Zemessardzes, 2.Vidzemes brigādes un bataljona komandieru apbalvojumi par dalību mācībās, to atbalstu, sekmīgu sagatavošanu un norisi.

Attēlos – fotoreportāža no mācībām Viksnas pagastā un svinīgās mācību noslēguma ceremonijas Balvos.

Objekta aizsardzība. Lai nepieļautu pretinieka iekļūšanu sargājamajā objektā, nepieciešami labi aizsardzības spēki.

Vārds bataljona komandierim. "Šis brīdis ikvienam no mums ir ļoti nozīmīgs, jo noslēgušās bataljona lielākās mācības. Varbūt zemessargi un karavīri šeit stāv ne tik skaistos un tiros formas tērpos, kā mūs ierasts redzēt parādēs, bet tas ir saprotams. Šie vīri, māsas un brāļi, kuri visu gadu intensīvi trenējās, ir tikko kā pārradušies no ierakumiem. Mans vērtējums ir, ka viņi spēj gan profesionāli plānot, gan arī izpildīt visus bataljonam uzstādītos uzdevumus. Lepojos par ikviena ieguldījumu. Dievs, svētī Latviju!" mācību noslēguma svinīgajā ceremonijā teica Zemessardzes 2.Vidzemes brigādes 31.kājnieku bataljona komandieris pulkvežleitnants Jānis Freimanis.

Darbībā – kolēģi no Igaunijas. Mācību laikā, pildot scenārijā noteiktos uzdevumus, nosacītā Zemessardzes 31.kājnieku bataljona pretinieka lomā darbojās Igaunijas brīvprātīgās Aizsardzības līgas "Kaitseliit" dalībnieki. Par pretinieku atšķirības zīmēm kalpoja sarkani apsēji ap ķiverēm un rokām.

Cenšas ieņemt objektu. Mācībās viens no pretinieku (Igaunijas kolēģu) uzdevumiem bija ieņemt Zemessardzes 31.Kājnieku bataljona sargātos objektus. Viens no šādiem objektiem bija neapsaimniekota divstāvu māja kādreizējās Derdziņu fermas apkārtnē Viksnas pagastā.

MĪNAS
MINES

Uzstāda šķērslī. Mācībās zemessargi un karavīri veica gan patulēšanu un reidus, gan arī ierīkoja slēpņus, patulbāzes, novērošanas posteņus un uzstādīja šķēršļus.

Realitātei pietuvināti apstākļi. Mācībās tika izmantota gan tehnika, gan arī mācību munīcija un kaujas imitācijas līdzekļi, kas radīja troksni, bet neapdraudēja cilvēku veselību un dzīvību. Jāpiebilst, ka zemessargi un karavīri trenējās pēc iespējas realitātei pietuvinātos apstākļos, tādējādi nostiprinot prasmes aizsargāt savu atbildības teritoriju – novadus, pilsētas, pagastus, ciemus.

Zemessardzes veterāni. Ar savu klātbūtni mācību noslēguma svinīgajā ceremonijā pagodināja arī paši pieredzes bagātākie vīri – Zemessardzes veterāni. Attēlā no labās puses: Juris Ločs, Ivars Hamanis, Jānis Tihomirovs, Raimonds Lauskis, Roberts Gavars un Aivars Pauliņš (bildē nav Vitālija Komeļova un Jāņa Circeņa). Ikviens no viņiem nešaubās, ka militārām mācībām ir ārkārtīgi liela nozīme: "Zemessargs bez mācībām nav zemessargs. Ir nepārtraukti jāpilnveido savas iemaņas un prasmes!"

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis, foto - A.Kirsanovs

Der zināt!

Kurp doties ar depresijas simptomiem?

Latvijā ar depresijas simptomiem saskārušies 7–8% sabiedrības, taču no šiem aptuveni 120 000 cilvēku psihiatru vai ģimenes ārstu redzeslokā nonāk tikai 5% jeb aptuveni četri līdz pieci tūkstoši, liecina Latvijas Psihiatru asociācijas (LPA) rīcībā esošā informācija. Kā liecina pētījums, daudzus cilvēkus ar depresijas simptomiem no palīdzības meklēšanas attur bailes, ka nāksies doties uz psihiatrisko slimnīcu. LPA kampaņā “Depresijas cena” atgādina – Latvijā ir pieejamas gan psihiatru, gan psihoterapeitu un psihologu konsultācijas un, palīdzību meklējot savlaicīgi, ārstēšanās stacionārā nebūt nav obligāta.

“Dienmēģ nereti saskaramies ar dažādiem pret psihiatru vērstiem aizspriedumiem, jo sabiedrībā ir dzīva sāpīga vēsturiskā atmiņa par padomju laikiem, kad psihiatrija saistījās ar politiski motivētu ieslodzījumu un represīvām metodēm. Mēs neesam unikāli – līdzīgi aizspriedumi un sāpīgas atmiņas, kas krājušās jau kopš viduslaikiem, dominē visā pasaulē. Taču psihiatrija pēdējā laikā ļoti mainās, veidojas arvien vairāk ambulatoro dienas centru, kur cilvēks var saņemt psihoemocionālo atbalstu, piemēram, psihologa, mākslas terapeita, mūzikas terapeita, drāmas terapeita un citu speciālistu konsultācijas gan individuāli, gan grupā, bet vakarā mierīgi doties mājās,” stāsta LPA prezidents Māris Taube.

Kā izvēlēties īsto speciālistu? Pirmais cilvēks, ar kuru var aprunāties par savu nomāktību, ja tā nepāriet vismaz divas nedēļas, ir ģimenes ārsts, kurš ir tiesīgs sniegt konsultācijas arī psihisku slimību gadījumā un izrakstīt atbilstošus medikamentus. Ģimenes ārsts var nosūtīt gan uz valsts apmaksātām psihologa un psihoterapeita konsultācijām, gan ieteikt vērsties pie psihiatra. Tāpat, rodoties aizdomām par depresiju, var vērsties tieši pie psihiatra. Psihiatrs ir ārsts, kuram ir zināšanas un prasmes tādu psihisko traucējumu ārstēšanā kā šizofrēniskā spektra traucējumi, bipolārie traucējumi, demence u.c. Galvenā ārstēšanas metode ir medikamentozā terapija, ko var īstenot gan ambulatori, gan stacionārā. Psihiatrs ir tiešās pieejamības ārsts, pie kura nav vajadzīgs ģimenes ārsta nosūtījums – tas ir valsts apmaksāts pakalpojums, uz kuru var pierakstīties jebkurā ambulatorajā centrā. Psihiatrs uzrauga kopējo ārstēšanās procesu, taču kontakts nebūs tik ciešs kā ar psihoterapeitu, ar kuru parasti jātiekas reizi nedēļā. Tomēr ieteicams atrast psihiatru, ar kuru veidojas labs kontakts, jo jebkura saruna ar ārstu var būt terapeitiska.

Psihoterapeits ir speciālists ar augstāko medicīna vai psihologa izglītību, kuram ir papildu izglītība kādā psihoterapijas virzienā. Psihoterapeits gan diagnosticē, gan ārstē, kā galveno metodi izmantojot psihoterapiju, bet nepieciešamības gadījumā arī medikamentus.

Pacienti nereti jautā, kāpēc nepietiek ar medikamentiem un vajadzīga vēl arī psihoterapija. “Psihoterapija palīdz pārskatīt dzīves pieredzi, domas un uzvedības modeļus. Kā mēs veidojam attiecības? Kādas ir mūsu iekšējās pamatpārliecības? Par ko mēs baidāmies, un kas mums liek justies labāk? Darbs ar savu personību un simptomu atpazīšanu, pieņemšanu un labākās rīcības izvēli, kā nejusties vainīgam, stigmatizētam, nejust kaunu, kā noteikt nākamās dzīves mērķus un tos izpildīt, – tas viss ir psihoterapijas uzdevums,” skaidro Liene Šīle, psihiatre Rīgas Psihiatrijas un Narkoloģijas centra ambulatorajā centrā Pārdaugava. Psihoterapijas metodes ir dažādas, bet depresijas gadījumā visbiežāk iesaka kognitīvi biheiviorālo terapiju, kas ir vēsta uz to, kā mainīt domas un uzvedību.

Psihologs ir speciālists ar augstāko izglītību psiholoģijas zinātnē, taču nav ārsts. Psihologi pārvalda zināšanas par cilvēka uzvedības modeļiem, domāšanas veidu, attiecībām ar citiem cilvēkiem, sniedz konsultācijas individuāli un strādā ar grupām, cenšoties izprast klientu domas, emocijas un vēlmes. Psihologs sniedz emocionālu atbalstu, palīdz izprast mērķus un pieņemt lēmumus, taču nenosaka diagnozi un neizraksta zāles. Tāpēc šis speciālists vairāk pildīs psihoemocionālā atbalsta funkciju papildus citām ārstēšanas metodēm.

“Mums ir ļoti labas atsauksmes no pacientiem arī par mākslas terapiju – mūzikas, drāmas, vizuāli plastiskās mākslas un deju un kustību terapiju, ko prioritāri nozīmē tad, ja pacientam ir grūti runāt, jo tur izmanto neverbālās tehnikas un nav pat jārunā, lai nonāktu kontaktā ar savām sajūtām,” stāsta Liene Šīle. Vienlaikus psihiatru atgādina, neviens no ārstiem nerisina problēmas pacienta vietā, tāpēc pašam pacientam ir svarīgi iesaistīties un sekot ārsta norādījumiem.

Vēriģā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 15.oktobrim.

9. kārtā

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 22 pareizas atbildes. **Konkursa “Vēriģā acs” 8.kārtā veiksmē uzsmaidīja ELEANORAI BARKĀNEI** no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Palauzi galvu

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko *galvas laušanas* mīklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 15.oktobrim.

9. kārtā

2				7		3	1	
				1		3	2	
		1		2		6		5
8		6		1	7			3
5		9					1	8
1				5	2		9	7
		8		3		2		9
				5	7		1	
		6	2		8			
								1

Pareizas atbildes iesūtīja: M.Pretice, V.Šadurska, S.Petrova, M.Reibāne, V.Gavrjušenkova, I.Dzergača, Z.Pulča, E.Barkāne, M.Keiša, V.Ruduka, V.Mancevičs, St.Lazdiņš, A.Ruduks, L.Krilova, M.Bleive (Balvi), B.Sopule (Vikсна), V.Ločmele (Lazdukalns), I.Homko (Medņeva), J.Slišāne, A.Mičule (Tilža), D.Zelča (Krišjāņu pagasts), Z.Ziemele (Naudaskalns), Z.Šulce (Liepāja).

8.kārtā veiksmē uzsmaidīja INGAI DZERGAČAI no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Svētki Balvos. Iesūtīja Pēteris no Balviem.

Par septembra labākās fotogrāfijas autoru atzīts ANDRIS KEISELIS ar fotogrāfiju “Skats no putna lidojuma”, kas publicēta 14.septembrī. Pēc balvas griezties redakcijā.

Informē VSAA

Ģimenes valsts pabalsta izmaksa par izlaiduma klašu audzēkņiem, turpinot mācīties

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) informē, ka saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem ģimenēm par bērniem, kuri jūnijā beiguši 9.klasi, ģimenes valsts pabalsta izmaksa tiek turpināta līdz 30.septembrim.

Ģimenes valsts pabalstu par bērnu, kas vecāks par 15 gadiem, piešķir un izmaksā, ja bērns mācās vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē. Pabalstu izmaksā par periodu, kamēr bērns apmeklē izglītības iestādi, bet ne ilgāk kā līdz 20 gadu vecuma sasniegšanai vai laulības noslēgšanai.

Vispārējās izglītības iestādes audzēkņiem līdz 11.klasei ieskaitot, pabalsta izmaksu VSAA pārtrauc no 1.oktobra. Ja nākamajā mācību gadā bērns turpina mācīties vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē, VSAA, pamatojoties uz elektroniski saņemto informāciju no Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM), turpina izmaksāt pabalstu. Izziņa no mācību iestādes nav nepieciešama.

Piemēram: *Anna šogad pabeidza 9.klasi un turpinās mācīties vidusskolā. VSAA pabalstu izmaksās līdz 30.septembrim un jaunā mācību gada sākumā, saņemot informāciju no IZM, ka Anna turpina mācīties vidusskolas 10. klasē, turpinās izmaksāt ģimenes valsts pabalstu. Pabalstu izmaksās arī tad, ja Anna turpinās mācīties profesionālās izglītības iestādē.*

Pēc vispārējās izglītības iestādes 12.klases absolvēšanas, neatkarīgi no jaunieša vecuma, pabalstu VSAA pārtrauc izmaksāt no 1.jūlija. Ja pēc 12.klases absolvēšanas jaunietis turpina izglītoties profesionālās izglītības iestādē un nav sasniedzis 20 gadu vecumu, tad VSAA, saņemot informāciju no IZM, piešķir pabalstu arī par vasaras mēnešiem (jūliju un augustu) un turpina to

izmaksāt arī par jaunā mācību gada periodu, bet ne ilgāk kā līdz 20 gadu vecuma sasniegšanai.

Piemēram: *Edgaram ir 19 gadi. Šogad pabeidza 12.klasi. Nākamajā mācību gadā plāno apgūt namdara profesiju profesionālās izglītības iestādē. VSAA ģimenes valsts pabalstu par Edgaru izmaksās līdz 30.jūnijam. Jaunā mācību gada sākumā, saņemot informāciju no IZM, ka Edgars mācās profesionālās izglītības iestādē, VSAA piešķirs pabalstu par jūliju un augustu un turpinās to izmaksāt arī par jaunā mācību gada periodu, kamēr Edgars mācās, bet ne ilgāk kā līdz 20 gadu vecuma sasniegšanai.*

Ja bērns mācās profesionālās izglītības iestādē, tad, tāpat kā vispārējās izglītības iestādes audzēkņiem, pabalstu izmaksā arī par vasaras mēnešiem, kamēr jaunietis turpina mācīties izglītības iestādē.

Piemēram: *Jānis mācās profesionālās izglītības iestādē, apgūstot četru gadu izglītības programmu. Šogad pabeidza 1.kursu. VSAA ģimenes valsts pabalstu par Jāni izmaksās līdz 30.septembrim. Jaunā mācību gada sākumā, saņemot informāciju no IZM, ka Jānis turpina mācīties šīs izglītības iestādes 2.kursā, VSAA turpinās izmaksāt ģimenes valsts pabalstu.*

Ja bērns mācās ārvalstīs, tad ģimenes valsts pabalsta pieprasītājam VSAA jāiesniedz ārvalsts izglītības iestādes izziņa. Tai jāsaturs informācija, kas ļauj nepārprotami secināt, ka persona, kurai izziņa izsniegta, dokumentā norādītajā laikposmā mācās vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē.

Par bērnu ar invaliditāti ģimenes valsts pabalstu pēc bērna 15 gadu vecuma sasniegšanas turpina izmaksāt neatkarīgi no fakta, vai bērns mācās, vai nemācās. Pabalstu izmaksā ne ilgāk kā līdz dienai, kad bērns ar invaliditāti sasniedz 20 gadu vecumu.

Izmaksas apgādnieka zaudējuma gadījumā, turpinot mācības

Ja bērns sasniedzis 18 gadu vecumu un saņem kādu no šiem pakalpojumiem:

- apgādnieka zaudējuma pensiju,
- apdrošināšanas atlīdzību,
- kaitējuma atlīdzību mirušā Černobiļas AES avārijas seku likvidēšanas dalībnieka ģimenei,

tad pakalpojumu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) turpina maksāt personām, kuras mācās vai studē vispārējā, profesionālās izglītības iestādē, koledžā vai augstskolā pilna laika klātienē un nav sasniegušas 24 gadu vecumu, izņemot laiku, kad ir pārtrauktas studijas.

Ja bērnam ir noteikta invaliditāte pirms 18 gadu vecuma sasniegšanas, tad apgādnieka zaudējuma pensiju piešķir un izmaksā bez vecuma ierobežojuma un neatkarīgi no tā, vai mācās.

Ja izziņu mācību iestāde IZM informācijas sistēmā būs ievadījusi svlaikus septembrī, tad, tiklīdz VSAA šo informāciju saņems, apgādnieka zaudējuma pensijas vai atlīdzības izmaksa tiks pagarināta un izmaksa nodrošināta tuvākajā iespējamā datumā.

VSAA vērs uzmanību, ka līdz ar to septembrī pensijas vai atlīdzības izmaksas datums var atšķirties no iepriekš noteiktā izmaksas datuma.

Ja bērns sasniedzis 18 gadu vecumu un saņem kādu no šiem pakalpojumiem:

- valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu apgādnieka zaudējuma gadījumā, tad izziņa par to, ka persona mācās, nav nepieciešama - izmaksu turpina, ņemot vērā Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) elektroniski sniegto informāciju.

- valsts atbalstu ar celiakiju slimiem bērniem, tad pakalpojumu turpina maksāt personām, kuras mācās vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē un nav vecākas par 20 gadiem, vai studē augstskolā pilna laika klātienē un nav vecākas par 24 gadiem.

Valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu maksā par iepriekšējo mēnesi, līdz ar to septembrī izmaksās pabalstu par augustu. Ja septembrī mācības netiks uzsāktas, tad oktobrī pabalstu neizmaksās.

Ja bērns mācās ārvalstī, tad visos gadījumos, kad tiek saņemts kāds no minētajiem pakalpojumiem, lai tā izmaksu turpinātu, jāiesniedz VSAA ārvalsts izglītības iestādes izsniegta izziņa par mācībām.

Ārvalsts izglītības iestādes izziņai ir jābūt izsniegtai ne agrāk kā dienā, kad uzsāktas mācības izglītības iestādē. Tajā jābūt norādītai informācijai par mācību gadu un kursu, mācību programmas ilgumu un beigu datumu, kā arī norādei par mācībām pilna laika klātienē, ja bērns ir augstskolas vai koledžas students.

Mūsu zaļā bagātība

Meža īpašnieki aicina saskatīt vērtības

Būšana pie dabas, sēņošana, ogošana latviešiem ir asinīs. Bieži vien var dzirdēt, ka dabas resursi ir mūsu valsts zaļais zelts un lielākā vērtība. Taču tikpat bieži var dzirdēt arī dažādas diskusijas par šo tēmu. Kamēr sabiedrība ik pa laikam lauž šķēpus par dabas aizsardzību un citiem tematiem, meža īpašnieki aicina saskatīt meža apsaimniekošanas dažādos aspektus un procesus.

Latvijas mežzinātnieku atziņas darbojas

Konkursa "Sakoptākais mežs 2019" uzvarētājs AIVARS VANAGS Balvu novadā apsaimnieko savu īpašumu, balstoties uz vairāk nekā 30 gadus ilgo pieredzi meža apsaimniekošanā un Latvijas zinātnieku atziņām. Viņš uzsver, tās strādā un ir jāliek lietā. "Zinātnieku atziņas ir būtiskas un ienes izmaiņas līdzšinējā mežsaimniecības praksē. Par to, ka tās strādā, esmu pārliecinājies pats savā mežā. Meža apsaimniekošanas nozare pētniecība iet uz priekšu, rezultāti ir labi, un par to vajag runāt," stāsta Aivars.

Taču pastāv lietas, kas saimniekošanu apgrūtinā joprojām, - likumdošana un sabiedrības attieksme. Nākas gan sekot līdzi visiem saistošajiem noteikumiem un likumiem, gan arī pieredzēt, ka cilvēki neizprot meža apsaimniekošanas procesus, jo tie netiek pietiekami plaši atspoguļoti medijos. "Pašreizējā situācija ir tāda, ka mežsaimniecības nozare medijos nav atainota. Reizēm var dzirdēt par kādiem skandāliem, bet par darbu, ko ikdienā dara meža īpašnieki, neviens nerunā. Reizēm sabiedrībai pat tiek radīts iespaids, ka meža īpašnieki un citi nozarei piederīgi darītu ko sliktu. Tāpat ārkārtīgi traucē arī sarežģītā likumdošana. Man ir divpadsmit mazbērni. Četri dēli, kuri visi strādā un maksā nodokļus Latvijā, mani atbalsta. Tas atzinums, ko ieguvu, piedaloties konkursā "Sakoptākais mežs", man deva ļoti daudz. Tas parādīja, ka tas, ko es daru, kādam ir vajadzīgs," savās domās dalās saimnieks.

Runājot par meža vērtībām, Aivars atzīst, ka mežam tādu ir daudz. Šeit nevar runāt tikai par dabas aizsardzību vai

finansiālu ieguvumu. Mežs sevī apvieno daudz ko vairāk. "Mežam piemīt daudzas vērtības. Tikai viena no tām ir finansiāla. Mežs ir daba. Daba, kurā dzīvo ļoti daudz kas. Kā piemērs šeit minams mazais ērglis. Tas ir ļoti augstu novērtējis mūsu mežu īpašības un nolēmis veidot šeit jaunās paaudzes, vīt ligzdas. Tāpēc nebūtu prātīgi jaukties šajā procesā ar kaut kādām cilvēku darbībām. Mazajam ērglim šeit patīk. Viņam patīk tas, ko un kā mēs darām," uzsver Aivars.

Pienesums no mežsaimniecības ir ļoti liels

Konkursa "Sakoptākais mežs 2018" uzvarētājs MADARS KALNIŅŠ savu ikdienu pavada, apsaimniekojot īpašumus Valmieras novadā. Līdzīgi kā citi meža īpašnieki, arī viņš aicina vairāk izcelt un izprast meža apsaimniekošanu, tās procesus un pienesumu visai sabiedrībai. "Cilvēkiem ir jāsaprot, ka mežsaimniecība nav tikai koku stādīšana. Tas ir arī pārējais meža augšanas cikls. Mežs ir ilgtermiņa process. Mēs nevaram katru gadu, ko audzēt un mainīt. Tā ir pieredze daudzu gadu garumā, kuras rezultātu mēs redzam pēc daudziem gadiem. Lai iegūtu koka produktu, mums ir jāzina šis cikls. Ja mēs esam atrauti no dabas, dzīvojam pilsētās, tad ir svarīgi sabiedrību izglītot," savu viedokli pauž Madars.

Saimnieks uzsver arī to, ka Latvijā meži būs vienmēr. Apsaimniekot vai neapsaimniekot - tas jau ir cits jautājums. Meži augs arī tad, ja cilvēks dabas procesos neiejauksies. "Mežs augs arī bez apsaimniekošanas. Ja mēs neko nedarīsim, 90% Latvijas pārvērtīsies par mežu. Jautājums ir, ko mēs šajā mežā gribam. Cilvēki vēlas pastaigāties, viņiem vairāk tomēr patīk apsaimniekots mežs. Ja mēs runājam par valsti, pensionāriem, par ceļiem un budžetu, tad mums jāsaprot, ka apsaimniekota meža pienesums un vērtība, ko mēs iegūsim ar darbavietām, nodokļiem, ir līdz desmit reizēm lielāks nekā neapsaimniekotā mežā. Protams, ir jāatrod balanss, bet no šīs mežu platības ir jāiegūst pēc iespējas kvalitatīvāka un vērtīgāka koksne, kura pašiem jāpārstrādā," stāsta Madars.

Mežsaimniecība ir nacionāla nozare

Konkursa "Sakoptākais mežs 2018" laureāts ARTIS TAURMANIS no Alūksnes novada uzsver vēl vienu meža apsaimniekošanas aspektu - tās nacionālo nozīmi. Proti, Latvijā ir vairāk nekā 130 tūkstoši meža īpašnieku, un šī nozare vienmēr ir bijusi nozīmīga. "Mežsaimniecība mums ir nacionāla nozare. Lai arī mums ir ienācis ļoti daudz ārzemju kapitāla, latviešu valoda tajā ir saglabājusies vairāk nekā 50 gadus. Arī tad, kad citur tā nebija. Turklāt nevar noliegt, ka meža vērtība pieaug. Varētu teikt, ka mežs ir kā banka. Līdzīgi kā ar valūtas kursu, arī koksnes vērtība var svārstīties, bet tā ir visu mūsu kopējā investīcija," domā Artis.

Runājot par darbu mežā, Artis stāsta, ka šeit svarīga ir gan izglītošanās, gan ieklausšanās dabā. Ja mežā ieguldīsi laiku, darbu un sirdi, tad arī ieguvums būs lielāks. "Mežā mums ir jāiet izglītoties, nevis tikai vienreizējas peļņas gūšanas pēc. Nevar visu darīt tikai pēc likumdošanas rāmjiem, vajag arī skatīties, ko pati daba rāda. Ir tāds teiciens: "Ja nezini, ko darīt, nāc pēc gada, pēc diviem. Mežs tev pateiks priekšā, ko darīt." Mežā vienmēr būs slapjas kājas, varbūt būs nosalis, bet nākamreiz atnākot, ja tā eglīte vai bērzs būs tur ieaudzies, tas tevi sveicinās. Tā būs atgriezeniskā saite, pateicība, ko iegūsi no meža," stāsta saimnieks.

SIGNE SĒNE, Latvijas Meža īpašnieku biedrības organizētāja konkursa "Sakoptākais mežs" projektu vadītāja

Apsveikums

Lai rudens nāk, lai kokiem lapas krāso,
Lai agros rītos zirnekļtiklos rasa lāso,
Sirds smaidot pretī rudenim spēs iet,
Jo arī rudenī ir sirdij jāuzzied.

Miļi sveicam **Gaidu Jurku** skaistajā dzīves jubilejā!
Vēlam rītiem labas domas, dvēselei - mieru, mūžam -
Dieva svētību un stipru veselību.

Bijušie Krājbankas darbabiedri

Piedāvā darbu

Vajadzīgs C kategorijas AUTOVADĪTĀJS Rugājos. Darba samaksa pēc vienošanās. Tālr. 29430409.

Vajadzīgi darbinieki darbam mežā: GRIEZĒJI, PALĪGSTRĀDNIEKI. Ar inventāru nodrošina. Samaksa pēc vienošanās. Tālr. 22044458.

AS "LATVIJAS MAIZNIEKS"

Mūsdienīgs maizes ražošanas uzņēmums Daugavpilī aicina darbā šādās specialitātēs:

- ◆ mehatroniķis ◆ elektriķis ◆ pārtikas tehnologs,
- ◆ maiznieks ◆ ražošanas iekārtu operators
- ◆ noliktavas darbinieks

Dzīvesvietu nodrošinām.

Darba samaksa - vidējā darba alga Latvijā
Pieteikuma vēstuli un CV sūtīt uz cv@maiznieks.lv
Sīkāka informācija pa tālr. **26596373**.

Pārdod

Lēti pārdod Opel Corsa.
Tālr. 29938319.

Pārdod pusaudžu velosipēdu.
Tālr. 26811855.

Pārdod lauku sētā audzētu cūkgaļu.
Tālr. 26124618.

Z/S piedāvā jaunputnus, dējējvistas.
Pieteikumi pa tālr. 29186065.

Pārdod sivēnus (bioloģiskie).
Tālr. 28774157.

Pārdod govīs.
Tālr. 26357514.

Skaldīta malca. Cena 23 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu malku ar piegādi, pussausa. Kravas cena - EUR 180. Tālr. 26425960.

Skaldīta malca ar piegādi. 4,5 m³ - EUR 155. Tālr. 29418841.

Pārdod svaigu cūkgaļu (svilināta), min. pasūtījuma daudzums - 1/4, piegāde bezmaksas. 2,80 EUR/kg. Tālr. 28890462.

Pārdod kūtsmēslus.
Tālr. 26431999.

Pārdod lopbarībai: kartupeļus, graudus, burkānus. Ar piegādi. Tālr. 25442582.

Pērk

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspartrade.lv

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus**.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. **29411033**.

SIA "AIBI" IEPĒRK
gaļas šķirnes krustojuma buļļus, teles eksportam. Liellopus, teļus, jaunlopus, jērus, zirgus kaušanai. Kautsvārā, dzīvsvārā paaugstinātas cenas, apjoma piemaksas. **BIO lopiem augstākas cenas.** Tūlītēja samaksa. Svari. T. **20238990**.

Pērk izcirstus mežus, 1700 EUR/ha. Tālr. 28282021.

Pērk mežus, zemi, izcirtumus, cirsmas. Tālr. 29433000.

Pērk meža īpašumus, cirsmas. Tālr. 26489727, 27270205.

SIA "Senlejas" iepērk liellopus, teļus. BIO liellopiem augstas cenas! Samaksa tūlītēja. Tālr. 62003939.

Pērk motociklu JAWA vai IŽ 49. Interesē arī rezerves daļas un dokumenti. Tālr. 27802708.

Paziņojums

Sakarā ar avārijas novēršanu siltumtrasē, 28., 29., 30.septembrī iespējami siltumenerģijas padeves pārtraukumi Balvu pilsētā. Avārijas novēršanas darbi notiek saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr. 876 (no 21.10.2008.) punktiem 20., 21. un 28. Atvainojamies patērētājiem par sagādātajām neērtībām.

AS "BALVU ENERĢIJA" Dažādi

Miļie klienti!
Ar 27.septembrī sniedzam friziera pakalpojumus frizētavā "Šarms", Partizānu 23-2, Balvos. Alina - 26168283, Jolanta - 26557509.

Iebūvē ūdensvadus, kanalizāciju. Pieved smilti, granti, šķembas, melnzemi. Tālr. 25685918.

Spiežam, karsējam, iepakojam ābolu sulu Kubulos. Tālr. 27004732.

Rok diļķus, grāvjus, akas, pamatus. Līdzina krastus. Zāģē, izved cirsmas, apaugumus. Tālr. 28608343.

Polikarbonāta siltumnīcas. Tālr. 26211050.

Siltinām mājas ar ekovati, granulām un termoputām. Tālr. 26748235.

Iepazīšanās

Vīrietis (73 g.) vēlas iepazīties ar vienkāršu sievieti. Tālr. 24804040.

Sakopšanas talka

2.oktobrī plkst. 10.00 Rugāju pagasta ČUŠĻU kapos sakopšanas talka.

2.oktobrī plkst. 9.00 DUBĻUKALNA kapos sakopšanas talka.

"Purviņu" kapu vecākā un piederīgie saka PALDIES pr. Filipam Davidovičam, Krišjāņu pagasta pārvaldniecei Ivetai Sockai-Puisānei, Inesei Zelčai par ieguldījumu Sveiču vakara norisē 25.septembrī.

Ikvienam ir iespēja īsi un konkrēti pateikt paldies kādam labvēlim, sponsoram, atbalstītājam, palīgam. Dārgi tas nemaksās - tikai 3 eiro par 25 vārdiem. Jo šie ir "Pateicības vārdi".

Līdzjūtības

Dieviņš deva, zeme ņēma,
Zeme visu nepaņēma,
Miļie vārdi, labie darbi,
Tie palika šai saulē.

Izsakām patiesu līdzjūtību vīram **Jānim un bērniem**, pavadot **ANNU ZELČU** mūžības ceļā. Pauļa, Sanitas, Aigara, Kaspara Žugu ģimenes

Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr mūsu atmiņās būs.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Evai, Dainai, māmuļai un pārējiem tuviniekiem, ANNU ZELČU** mūžībā pavadot. Bistrovu ģimene

Tāds divains klusums šodien priedēs,
Tur dzenis serdei laukā sāpi kaļ...
Klusa un patiesa līdzjūtība **Veltiņai ar meitiņu Endiju, VĪRU un TĒTI** zaudējot. Apšenieki

Tu savus gadus kamolā satini,
Ar dzīpariem miļiem un siltiem.
Labus vārdus mums dzīvei atstāji
Un aizgāji līdz mūžības vējiem. (A.Āre)

Kad mūžībā pavadīta **MĀMIŅA**, izsakām klusu un patiesu līdzjūtību **Tatjanai Barsukovai un pārējiem tuviniekiem**. Bijušie Krājbankas darbabiedri

Nu mūžs ir noslēdzies,
Stāv ozols pagalmā un skatās,
Kā aiziet tēvs caur vārtiem
Sava mūža takās. (J.Rūsiņš)

Lai klusa un patiesa līdzjūtība **Ruslanam Naglim ar ģimeni, no TĒVA** atvadoties. MI "Pūces" mednieki

Rudens krāso pilādzkokus sārtus,
Gājputni ar vasaru trauks prom,
Bet tev mūžība ver miera vārtus,
Sāpes rimst un lielais klusums sauc.

Bridi, kad mūžībā jāpavada tēvs **JĀNIS NAGLIS**, mūsu līdzjūtības vārdi atbalstam **Ruslanam un visiem tuviniekiem**. MMB "Bērzkalne"

Šalciet klusi, dzimtie meži,
Mūža dziesma beigusies,
Pāri sirdij aplkusušai
Zeme smilšu sagšu sedz.

Izsakām patiesu līdzjūtību **Ruslanam Naglim un tuviniekiem, TĒVU** mūžības ceļā pavadot. Balvu MCVU mednieku kolektīvs

Tā dzīvē notiek: atnākam no zvaigznes un atkal ejam kādā zvaigznē degt. (M.Sviķe)
Izsakām dziļu līdzjūtību **Dzintaram Sārtaputnam, brāli GUNĀRU** pavadot kapu kalniņā. MMB "Bērzkalne"

Laiks apstājās ar skarbu piesitienu,
Nav nākotnes, ir tikai vēju balss. (N.Dzirkale)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību **Dzintaram Sārtaputnam**, pavadot **BRĀLI** aizsaulē. Krustmāte Palmira

Klusiem soļiem māmuļiņa,
Mūžam durvis aizvērusi,
Ne vārdiņa nebildusi,
Skumjas sirdī atstājusi. (V.Kokle-Liņiņa)

Izsakām līdzjūtību **Inesei Dadžānei, MĀMIŅU** mūžībā pavadot. SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" kolektīvs

Klusums, tevis vairs nav,
tikai atmiņas,
kas aizkustina dvēseli,
vārdi, kas nepateikti, - skan. (A.Gļauda)

Dzīves skumjajā brīdī, kad kapu kalniņā jāpavada māmiņa, vecmāmiņa **LEOKĀDIJA SLIŠĀNE**, esam kopā ar **kolēģi Inesi Dadžāni un viņas miļajiem**. Balvu Dzemdību un ginekoloģijas nodaļas kolektīvs

Man šovakar ir tik smagi,
It kā būtu satumsis ceļš,
Ar dzeltenām lapām klāts,
Ar lietus asarām pārpludināts.

Kad pie ziedu klātas kapu kopiņas jāteic pēdējie atvadu vārdi miļajai **MĀMIŅAI**, mūsu patiesi mierinājuma vārdi sāpu brīdī **Teiv, Inesīt, Māritei un jūsu miļajiem**. Karavočiķu ģimene

Aizmirsi abonēt oktobrim?

Zvani

26161959!

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Vaduguns
INDEXSS 3004
IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA "BALVU VADUGUNS"
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS
A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X
Publicitāte materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.

REKLĀMA, SLUDINĀJUMI
D.Dimitrijeva
T. **64507018**
26161959

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ** - T. **29360850**
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA; Z.LOGINA, I.ZINKOVSKA, M.SPRUDŽĀNE, I.TUŠINSKA, A.LOČMELIS** - T. **29360850**
KOREKTORE **S.GUGĀNE**
GRĀMATVEDE **S.BĒRZIŅA** - T. **25908200**
ŠOFERIS **A.KIRSANOVS** - T. **27870730**
Tālrunis-autoatbildētājs - **64520961**

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns", G.LIELMANIS
Iespēst SIA "Latgales Druka", Rēzeknē, Baznīcas 28
TIRĀŽA - 2690

